

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE SPOR BİLİMLERİ
ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK
STRATEJİLERİ VE ÖĞRENME DENEYİMLERİNE İLİŞKİN
ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

SELİME ELA MEKEÇ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. Taner BOZKUŞ

BARTIN-2022

**T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN
UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK STRATEJİLERİ VE ÖĞRENME
DENEYİMLERİNE İLİŞKİN ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Selime Ela MEKEÇ

BARTIN-2022

KABUL VE ONAY

Selime Ela MEKEÇ tarafından hazırlanan “COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK STRATEJİ VE ÖĞRENME DENEYİMLERİNE İLİŞKİN ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ” başlıklı bu çalışma, 22.06.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Taner BOZKUŞ

Üye : Doç. Dr. Fatih YAŞARTÜRK

Üye : Doç. Dr. Ali ÖZKAN

Bu tezin kabulü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. H. Selma ÇELİKİYAY
Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Taner BOZKUŞ danışmanlığında hazırlamış olduğum “COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE SPOR ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK STRATEJİ VE ÖĞRENME DENEYİMLERİNE İLİŞKİN ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

.....
Selime Ela MEKEÇ

ÖNSÖZ

“Covid-19 Pandemisi Sürecinde Spor Bilimleri Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Strateji ve Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Algı Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmamda bilgi ve deneyimleriyle bana rehberlik eden, başta danışmanım Doç. Dr. Taner BOZKUŞ’a, tez süresince desteğini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖZKÖSE’ye ve Doç. Dr. Fatma SÖNMEZ ÇAKIR’a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yüksek lisans tez çalışmamın her aşamasında manevi desteğini hep hissettiğim başta eşim Hamza MEKEÇ olmak üzere tüm aileme yürekten teşekkür ederim.

.

Selime Ela MEKEÇ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK STRATEJİ VE ÖĞRENME DENEYİMLERİNE İLİŞKİN ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Selime Ela MEKEÇ

Bartın Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Taner BOZKUŞ

Bartın-2022, sayfa: 55

Bu çalışmada Covid-19 pandemisi sürecinde yükseköğretim kurumlarında Spor Bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitim döneminde öğrenim deneyimlerine ilişkin algı düzeylerinin saptanması amaçlanmıştır. Niceliksel bir yöntem olan çevrimiçi anket kullanılarak 220 kişiye ulaşılmıştır. Ölçekte kullanılan sorular; Ng (2012) tarafından geliştirilen, Hamutoğlu vd. (2017) tarafından uyarlanan “Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Türkçe’ye Uyarlama Çalışması” soruları ve öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için Teknoloji Kabul Modeli kuramından yararlanılarak ölçeğe ek sorular hazırlanmıştır. Verilerin analizi 2 kategorili değişkenler için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla kategorili değişkenler için varyans analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular; spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan öğrenmeye yönelik algı düzeyleri cinsiyet, kişisel bilgisayara sahip olma ve kullanma süresi, internet erişimi ve ekipmanın yeterliliği, uzaktan eğitime katılım araçları ve uygulamaları, öğrenim görülen program ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Bu açıdan teknik yeterliliklere, becerilere sahip olmanın uzaktan eğitim sürecine uyum sağlamayı kolaylaştırdığı ve çoğunluğun bunlara sahip oldukları ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, spor bilimleri öğrencileri, uzaktan eğitime yönelik strateji ve algı

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

**INVESTIGATION OF THE PERCEPTION LEVELS OF SPORTS SCIENCES
STUDENTS REGARDING THE STRATEGY AND LEARNING EXPERIENCES
REGARDING DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC
PROCESS**

Selime Ela MEKEÇ

Bartın University

Graduate School

Department of Physical Education and Sports Education

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Taner BOZKUŞ

Bartın-2022, pp: 55

In this study, it was aimed to determine the perception levels of Sports Science students in higher education institutions regarding their learning experiences during the distance education period during the Covid-19 pandemic process. 220 people were reached by using an online survey, which is a quantitative method. The questions used in the scale; Developed by Ng (2012), Hamutoğlu et al. (2017) and additional questions were prepared using the Technology Acceptance Model theory to have more information about the distance education experiences of students. Data analysis Independent sample t-test was used for 2-category variables, and variance analysis was used for variables with more than two categories. Obtained findings; There were significant differences in the perception levels of sports science students towards distance learning, according to gender, time of owning and using a personal computer, the adequacy of internet access and equipment, the tools and practices of participation in distance education, the program and department studied. In this respect, it has been revealed that having technical competencies and skills makes it easier to adapt to the distance education process and the majority of them have them.

Keywords: Covid-19, sports science students, strategy and perception towards distance education sports sciences.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
EKLER DİZİNİ	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Cümlesi.....	1
1.1.1 Alt Problemler	2
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
2. LİTERATÜR ÖZETİ	4
2.1 Pandemi Tanımı	4
2.1.1 Tarihteki Önemli Salgınlar	4
2.1.2 Yakın Dönem Salgınları	7
2.2 Koronavirüs	7
2.2.1 İnsanları Etkileyen Koronavirüsler	7
2.3 Covid-19 ve Türkiye’deki Önemli Yansımaları.....	10
2.4 Covid-19 ve Eğitim.....	11
2.4.1 Uzaktan Eğitim	12
2.5 Covid19 Pandemisi Sürecinde Ülkelerin Eğitim Stratejileri.....	13
2.5.1 Çin	13
2.5.2 Fransa	13
2.5.3 Portekiz	14
2.5.4 İngiltere.....	14
2.5.5 Yeni Zelanda.....	14
2.5.6 Türkiye.....	14
3. MATERYAL VE YÖNTEM	16
3.1 Çalışmanın Modeli	16
3.2 Evren ve Örneklem	16

3.3 Verilerin Toplanması	16
3.3.1 Dijital Okuryazarlık Ölçeği.....	17
3.3.2 Teknoloji Kabul Kuramı	17
3.4 Verilerin Analizi	17
4. BULGULAR.....	19
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	33
6. ÖNERİLER.....	37
KAYNAKLAR	38
EKLER.....	44
ÖZGEÇMİŞ	55

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
2.1: Yakın dönem salgınları	7
4.1: Adaylarının demografik bilgileri	19
4.2: Maddelerinin alt boyutlara göre dağılımı.....	21
4.3: Normallik değerleri ve tanımlayıcı istatistikler	21
4.4: İfadelerin Faktör Analizi Sonuçları	22
4.5: Güvenilirlik ve Geçerlilik Değerleri Tablosu.....	23
4.6: Değişkenlerin birbirleri ile aralarındaki korelasyon değerleri tablosu	23
4.7: Cinsiyetlere göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	24
4.8: Yaşa göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	24
4.9: Lisanslı olarak spor yapma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	25
4.10: Kendine ait bilgisayar olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	25
4.11: İnternet veya teknolojik ekipmana erişimin sınırlı olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	26
4.12: Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapı yeterlilik durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları.....	27
4.13: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları daha önce kullanma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları	27
4.14: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları etkin bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları.....	28
4.15: Öğrenim görülen programın, uzaktan eğitim sistemine uygun bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları.....	29

4.16: Öğrenim görülen bölüme göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları.....	29
4.17: Lisanslı olarak yapılan spor süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları	30
4.18: Bilgisayar kullanım süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları.....	31
4.19: Uzaktan eğitime katılım araçlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları	31
4.20: Uzaktan eğitime katılım programlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları	32

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
No	No
EK 1. Etik Kurul İzni	45
EK 2. Dijital Okur Yazarlık Ölçeği	46
EK 3. Çalışma Ölçeği.	47

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

KISALTMALAR

Boa	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
CDV	: Center For Disease Control And Prevention
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
Mf	: Maarif Nezareti
Mk	: Mektubi Kalemi
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
UNAİDS	: Müşterek Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Proramı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

1. GİRİŞ

Tarih boyunca birçok ölümcül ve salgın hastalığa insanlığımız maruz kalmıştır. Başlarda avcı-toplayıcı hayatı yaşadığımız dönemlerde salgın hastalıklar yine görülmekteydi ancak tarımsal yaşama geçiş, bu bulaşıcı hastalıkların yayılma ihtimalini de arttırdı. Milattan öncesine uzanan bu hastalıklar kitlesel ölümlere sebep olmakla birlikte bazen bir savaşın kaderini değiştirdi, bazense toplu göçlere sebep olmuştur. Örneğin Milattan önce 430'da Atina'da tifo ateşi olduğundan şüphelenilen hastalık Atinalıları yenilgiye uğratmada önemli bir faktördü. Milattan sonra 250'de görülen Kıbrıs Vebası, 11. Yüzyılda görülen Cüzam hastalığı ve ilki 1817'de görülen ve 150 yıl boyunca 7 kez salgın haline gelen, birçok ülkeyi etkileyen, binlerce ölüme sebep olan Kolera salgını gibi hepimizin duyduğu tarihte yerini alan önemli salgınlardı(URL-1, 2021). Salgın hastalıklar çeşitli şekillerde tarihte yerini alırken 21. Yüzyıla adını yazdıran salgın Covid-19 oldu. Koronavirüs salgınında ilk vaka Çin'in Hubei eyaletinin Vuhan şehrinde Aralık 2019 tarihinde karşılaşıldı. (Wang vd., 2020). Başlarda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından "uluslararası boyutta halk sağlığı acil durumu" olarak nitelendirmiş ancak küresel çapta hızla yayılan ve büyük çapta krizler yaratan bu salgın 11 Mart tarihinde küresel çapta pandemi ilan edilmiştir. Türkiye'de resmi olarak ilk vakaya yine 11 Mart 2020 tarihinde rastlanmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Mart 2020 tarihinde ise tüm kademelerdeki eğitim öğretim kurumları eğitime ara vermiş ve kesintiye uğramıştır. İlkokul ve Liseler EBA üzerinden eğitimlerine devam ederken Yükseköğretim kurumları ise kendi imkanları doğrultusunda çeşitli dijital platformlarda eğitim vermeye devam etmiştir.

Bu çalışmada Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim modeline geçen Yükseköğretim kurumlarında spor bilimleri alanlarında öğrenim gören öğrencilerinin uzaktan eğitim deneyimlerinin saptanması amaçlanmıştır. Çalışmada araştırma yöntemi olarak nicel veriler elde etme amacıyla hazırlanmış sorulardan oluşan ölçek kullanılmıştır.

1.1 Problem Cümlesi

Covid-19 pandemisi sürecinde spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik stratejileri ve öğrenme deneyimlerine ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiksel anlamda

farklılıklar ve ilişkiler barındırmakta mıdır?

1.1.1 Alt Problemler

1. Cinsiyetlere göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
2. Yaşa göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
3. Lisanslı olarak spor yapma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
4. Kendine ait bilgisayar olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
5. İnternet veya teknolojik ekipmana erişimin sınırlı olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
6. Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapı yeterlilik durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
7. Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları daha önce kullanma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
8. Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları etkin bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
9. Öğrenim görülen programın, uzaktan eğitim sistemine uygun bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
10. Öğrenim görülen bölüme göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
11. Lisanslı olarak yapılan spor süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
12. Bilgisayar kullanım süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.
13. Uzaktan eğitime katılım araçlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt

boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

14. Uzaktan eğitime katılım programlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Daha önce Altuntaş vd. (2019) tarafından bu çalışma yapılmış çalışmaya 180 öğrenci katılmış ve katılan öğrencilerin akademik bölümleri; Sosyal Beşeri ve İdari, Mühendislik, Mimari, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Güzel Sanatlar ve Meslek Yüksekokulu şeklinde olmuştur. Çalışmada dikkat çeken kısım Spor Bilimleri alanında hiçbir öğrencinin katılmamış olmasıdır. Bu özellikten yola çıkarak çalışmanın Spor bilimleri öğrencilerine uygulanması ve diğer bölümler ile ders alanının fiziksel boyutu düşünülerek Spor Bilimleri öğrencilerinin yanıtları farklı olabileceği için çalışmanın bu alanda sınırlı kalması kanısına varılmıştır. Bu çalışmada amaç Covid-19 pandemisi sürecinde, uzaktan eğitime döneminde spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerin strateji ve öğrenme deneyimlerine ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiksel anlamda farklılıklar ve ilişkiler barındırmakta ise bunları açığa çıkarmaktır. Çalışma sonunda yapılan diğer çalışma ile hipotezler arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığının incelenmesidir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Mart 2020 tarihinden itibaren uzaktan eğitime geçen kurumlar yeni sisteme uyum sağlamaya çalışırken bu yeni sistem “Spor Bilimleri alanında öğrenim gören öğrenciler açısından nasıldı?” soruna yanıt verecek olan çalışmanın; tekrar aynı durumda kalınması veya harmanlanmış eğitim modeline geçilmesi durumunda izlenilecek tutumlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

2.1 Pandemi Tanımı

Dünya üzerinde birden fazla ülke veya kıtada, etkisi geniş alanları kaplayan salgın hastalıklara verilen genel bir isimdir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre bir hastalığın pandemi kabul edilmesi için 3 kriter aranmaktadır. Bunlardan birincisi; yeni bir virüs veya mutasyona uğramış bir etken, ikincisi; insanlara kolayca geçebilmesi ve sonuncusu ise; insandan insana kolayca ve sürekli olarak bulaşması olarak tanımlanmıştır. (Şeker vd., 2020).

2.1.1 Tarihteki Önemli Salgınlar

Tarih boyunca insanlığın gidişatını etkileyen birçok hastalık var olmuş ve her bir hastalık gelecek olan bir diğer hastalığın tedbirlerine ışık tutmuştur. Günümüzde yaşanan covid19 salgını da, tarih boyunca salgınlar ve etkileri incelendiğinde yer yer benzerlik göstermektedir. İnsanların eskiden yaşanmış olan salgın hastalıklara karşı tutumu, yaşanabilecek olası senaryolar, alınabilecek önlemler veya nelerin yapılması gerektiği konusunda tarih bize yol göstermiştir.

2.1.1.1 Veba (Kara Ölüm)

Orta Çağ döneminde büyük yıkımlara yol açmıştır. Lağım fareleri veya kemirgenlerin üzerinde bulunan pirelerin insanlarla ve diğer hayvanlarla olan teması sonrası mikrop yayılımı sağlamıştır. Bu noktada pireler mikrobu taşıyan konakçılar, fareler ve kemirgenler ise mikrobun kaynağı olarak tanımlanmıştır (Turna, 2011). Osmanlı Devleti'nde görülen, çok sayıda ölüm oranlarına ulaşan bu hastalık karşısında günümüze yakın tedbirler alınmıştır. Örneğin veba mikrobunun olduğu yerden gelen tüccarlar 25 boyunca karantinada bekletilmiştir (Yılmaz C. ve Yılmaz N., 2006). Avrupa kıtasında yaklaşık 50 milyondan fazla, Asya ve Avrupa kıtalarında toplamda 200 milyon insanın ölümüne sebep olduğu düşünülmektedir(Beyatlı, 2020). DSÖ (20..)’ye göre tedavi edilmediği sürece ölüm oranı %30-100 arasındadır.

2.1.1.2 Kolera Salgını

İlk kolera salgınının kayıtlara geçtiği tarih 1817'dir. Bengal ve Ganj nehri çevresinde yayılmaya başlamış ve kısa sürede diğer kıtalarda da bu hastalık görülmeye başlanmıştır (Hays, 2005). Kolera hastalığı 7 kez pandemiye dönüşmüş ve hemen hemen her ülke bu salgından etkilenmiştir. Özellikle 1892-1895 yılları arasında salgının görülmeye başladığı Osmanlı şehri kalmamıştır (Ayar, 2007). Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da çözümü bulunamayan kolera salgını, 1947'de tekrar Mısır'da görülmesiyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti Mısır ile olan seferleri ve yiyecek alışverişini tamamen kesmiştir. Dönemin hac ibadetlerini tamamlayıp geri dönmek isteyen Türk vatandaşları kolera taşıma riskinden dolayı sağlık personellerinin de destek için bulunduğu vapurla Hicaz'a gitmiştir. Mısır'la olan tedbirlerin yumuşatılmaya başlanmasıyla Suriye cephesinde kolera salgını krizi yaşanmış ve yine sınırlar kapatılmış, günümüze yakın karantina tedbirlerine başvurulmuştur. Suriye cephesinde de salgının nabızı azalmaya başlayınca kontrollü şekilde tedbirler yumuşatılmaya başlanmıştır. 1970'den sonra Türkiye Cumhuriyeti herhangi bir kolera vaka bildirisi yapmamıştır. (TBMM Tutanak Dergisi,1947:231; Özer, 2020).

2.1.1.3 İspanyol Gribi

1918-1920 yılları arasında görülen bu virüs H1N1 virüsünün ölümcül olan bir alt versiyonunun sebep olduğu salgındır. Domuz gribi virüsünün soyunun başlangıcı olarak düşünülmektedir (Kansas State University, 2009). 1. Dünya savaşının sonlarında neredeyse tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Hatta savaşın kendisi bu salgının bulaşı riskini arttırmış, savaş ve pandemi iç içe geçmiştir. Salgının başladığı yer kabul edilen dönemin Amerikan ordusunda o sırada ordunun içindeki ölümler savaş sırasında ölen askerlerin sayılarıyla yarış halindeydi bu yüzden orduda günlük ateş ölçümü, yüz maskesi kullanımı, havalandırma temini ve kapalı alanlarda bir araya gelmemek gibi salgının seyrini yavaşlatmak için günümüze yakın önlemler alınmaya başlanmıştır (Byerly, 2005). İspanyol gribinin 3 dalgası da Osmanlı Devleti'nde görülmüş ve son 2 dalganın etkisi daha ölümcül, tehlike riski daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Bu yüzden 2. Dalga sonrası tüm devlet ve özel okullar kapatılmış, temizlik ve grip salgını karşısında haklı bilinçlendirmek için beyannameler yayımlanmıştır. Kamuya açık alanlara sınırlamalar getirilmiş ve gribin seyri azaldığında kısıtlamalar da yavaş yavaş yumuşatılmıştır (BOA, 1334a; 1334b; Yolun ve Kopar, 2015;

Yolun, 2020). Mustafa Kemal Atatürk'ünde 3 ispanyol gribi dalgası sonucunda gribine 2 kez yakalanmıştır. Ancak hastalığı hafif atlattığı ve zarar bırakmadığı bilinmektedir (Özata, 2007; Akçiçek, 2005).

2.1.1.4 HIV/AIDS

İnsanlara HIV enfeksiyonunun Orta Afrika'daki bir tür şempanzeden bulaştığı düşünülmektedir (CDC, 2021). HIV enfeksiyonunun varlığı ilk olarak 1981 yazında fark edilmiştir (Greene, 2007). Ülkemizde ise verilerine göre 1985 yılında ilk vaka rapor edilmiştir (Tümer ve Ünal, 2001). Dünya çapında ölümlere neden olan bu hastalıkla mücadele edebilmek, ciddi salgın boyutlarına ulaşmasını engellemek, bilgi ve teknik anlamda yardımcı sağlayabilecek olan 'HIV ve AIDS Ortak Birleşmiş Milletler Programı (UNAIDS)' 1996 yılında faaliyete geçmiş günümüzde de faaliyetlerini devam ettirmektedir (UNAIDS, 20..)

2.1.1.5 Çiçek Hastalığı

Tarihte birçok ölüme sebep olan çiçek hastalığı bulaşıcı bir hastalıktır. Son çiçek hastalığı vakası 1977 yılında görülmüştür (Çevik, 2021). Daha çok çocukları etkileyen bu salgın Osmanlı Devleti'nde de görülmüş ve bağışıklık kazandırmak için hastalığı hafif atlatan çocuklardan alınan deri örnekleri kurutulup saklanıp daha sonra sulandırılarak hastalığa yakalanmamış çocukların çizilen koluna damlatılarak bağışıklık kazanması sağlanmıştır. 19. Yüzyılın sonlarında çiçek hastalığının artmasıyla Osmanlı Devleti 1885, 1894, 1904, 1915 yıllarında aşı zorunluluğuna dair 4 beyanname çıkarmıştır. Bu beyannamelere göre aşısız kamu çalışanı, öğrenci kalmayacağını, aşı yaptırmayanların bu kurumlara giremeyeceği ayrıca aşısı tutmayanların tekrar aşı yaptırıp bu aşılarda 5 yılda bir tekrarlanması gerektiği beyanname maddelerinde yer almıştır (Ünlü ve Albayrak, 2021). DSÖ'nün 1966 yılında çiçek hastalığına karşı başlattığı aşı çalışmasıyla 1980 yılında çiçek hastalığı son bulmuştur (Ataç ve Aker, 2014).

2.1.2 Yakın Dönem Salgınları

Yakın dönem salgıları aşağıdaki tabloda salgın yılı ve salgın türü olarak sıralı bazda verilmiştir.

Tablo 2.1: Yakın dönem salgınları

Salgın Yılı	Salgın Türü
2002	Sars Virüsü
2007	Kuş Gribi (H1N5)
2009	Domuz Gribi (H1N1)
2012	MERS (Orta Doğu Solunum Sendromu)
2013	Kuş Gribi (H7N7)
2014	Ebola Virüsü
2015	Zika Virüsü
2019	Covid-19

2.2 Koronavirüs

İsmi bir elektron mikroskobu altında incelendiğinde güneşin taç küresine (Latince: corona) benzetildiği için bu adı almış ve 1968 yılında ilk kez koronavirüs terimi kullanılmıştır. 125 nanometre büyüklüğe sahip bu virüsler küresel şekildedir (Fehr ve Perlman, 2015).

2.2.1 İnsanları Etkileyen Koronavirüsler

Koronavirüs tarihinde 22. Yüzyıl dahil olmak üzere insanları etkileyen 7 adet koronavirüs türü tespit edilmiştir.

2.2.1.1 229E

1965 yılında soğuk algınlığına sebep olan virüsler ile ilgili çalışma yapan Chicago Üniversitesi araştırmacıları tarafından keşfedilmiş ve konak adreslerinin yarasalar olduğu düşünülmektedir (Lim vd., 2016; Knapp 2021).

2.2.1.2 OC43

Ulusal Sağlık Enstitüleri'nde soğuk algınlığının nedenini araştıran bir ekip tarafından 1965 yılında keşfedilmiştir. Bu virüsün sığırlardan insanlara geçtiği düşünülmektedir (Knapp, 2021). Bu virüs daha önce tespit edilen 229E koronavirüsüne göre daha etkili sonuçlar doğurmuş, gerekçesi olarak van der Hoek (2007)'in çalışmasında OC43 virüsüne enfekte olan kişilerin, 229E virüsüne enfekte olan kişilerden daha fazla bakıma ihtiyaç duymuş olmasıdır. Çalışma sonucunda aynı yaş grubunda olan insanların hastaneye gelme oranlarının 229E virüsüne göre yaklaşık 2 katına çıkması OC43 virüsünün daha etkili sonuçları olduğunu desteklemiştir.

2.2.1.3 HKU1

2004'ün ocak ayında Hong Kong'da keşfedilmiş ve ilk HKU1 virüsü 71 yaşında ve Çinli olan bir erkekte ortaya çıkmıştır. Farelerin etkilendiği bir koronavirüs ile benzerlikler gösterdiği yapılan testler sonucunda anlaşılmış ve farelerden bulaştığı düşünülmektedir (Woo vd., 2005)

2.2.1.4 NL63

2004 yılında keşfedilen NL63 virüsü ilk olarak yedi aylık bir bebeğin Amsterdam'da solunum yolu şikayeti ile hastaneye gelmesiyle başlamıştır. Yapılan tüm testlerin negatif çıkması sonucu daha önce karşılaşılmamış olan NL63 virüsü Hollanda'da keşfedilmiş oldu. Daha çok 18 yaş altında etkili olduğu düşünülmektedir. Akut solunum yolu enfeksiyonu yaşayan bebeklerden alınan sürüntü örnekleri sonuçlarında ABD, Kanada ve Almanya gibi ülkelerden NL63 virüsünün varlığı bildirilmiştir (Rasool ve Fielding, 2010). Virüs konakçılarının misk kedileri ve yarasalar olduğu düşünülmektedir (Lim vd., 2016).

2.2.1.5 SARS-CoV1

Sars virüsü ilk olarak 2002 yılında Çin'de ortaya çıkmıştır. 29 ülkede etkili olan sars virüsü yaklaşık 8000 bin hastayı etkilemiştir ve 774 kişinin ölümüne sebep olmuştur (Hao vd., 2006). Araştırmacılar yarasaların SARS virüsü için doğal bir rezervuar olduğunu ve SARS virüsü kaynaklı hastalıkların taşıyıcılarının yüksek oranla yarasalar olduğu sonucuna

varmıştır (Normile, 2005).

2.2.1.6 MERS-CoV

Orta Doğu Solunum Sendromu Koronavirüsünün (MERS) sebep olduğu bir hastalıktır. İlk olarak 2012 yılında Suudi Arabistan'da tanımlanmış ve kökenleri tam olarak anlaşılamamakla birlikte analizlere göre yarasalardan kaynaklanmış olabileceğine ve uzak geçmişte develere bulaştığı düşünölmektedir. DSÖ hayvandan insana bulaşma yolu olarak tek hörgüçlü develeri ana rezervuar ve enfeksiyon kaynağı olduğunu belirtmiştir. Türkiye dahil olmak üzere 27 ölkede MERS vakası bildirmiş ancak bildirilen insan vakalarının %80'i Suudi Arabistan'dan olmuştur. DSÖ bu virüsle ilgili herhangi bir ticari veya seyahat kısıtlaması önermemiş ancak sağlık tesislerinde enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürlerine titizlik gösterilmesi istenmiştir (WHO, 2019).

2.2.1.7 SARS-CoV2 (Covid-19)

Şiddetli Akut Solunum Sendromu Koronavirüs 2'nin sebep olduğu hayvanların insanlara, insanların birbirlerine hava veya temas yolu ile bulaşabilen bir hastalıktır (Wen vd., 2020). Young vd.(2020)'nin bu konudaki çalışmalara göre Covid-19 virüsüne maruz kalan hastalarda genellikle ateş, öksürük ve boğaz ağrısı sık görölmekteydi. Konakçıların yarasalar olduğu, ancak bunu yarasalardan insanlara taşıyan ara konakçıları var olduğu düşünölmektedir (Rathore ve Ghosh, 2020).

Teyit edilen ilk vaka 1 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan eyaletinde hastaneye kaldırılmıştır. Huang vd. (2020)'nin yapmış olduğu çalışmaya göre 41 hastanın klinik bulguları incelenmiş ve virüse maruz kaldıkları doğrulanmıştır. Tedaviler sonucunda 6 hasta koronavirüs sebebiyle hayatını kaybetmiştir. Virüsün kaynağı önce deniz ürünleri pazarına maruz kalan hastaların çoğunlukta olduğu için kaynağının deniz ürünleri olduğu şüphesine varılmış ancak hepsinde aynı maruz kalınma söz konusu olmadığı için yeni koronavirüsün sebebini deniz ürünleri ile ilişkilendirme fikri ortadan kalkmıştır.

Wuhan eyaletinde görölmesinin ardından başlayan vaka raporları kısa zaman içinde artmış ve ölkede sınırlarını aşarak bir çok ölkeyi etkilemiştir. Haberlerin hızla devam etmesi sonucunda DSÖ 30.01.2020 tarihinde Çin'den yayılan yeni tip koronavirüs için “

Uluslararası kamu sağlığı acil durumu” ilan etti (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Bu ilanın hemen ardından yüksek bulaşı riskinden dolayı ülkeler tedbir amaçlı bazı kısıtlamalar almak zorunda kalmıştır. Bu kısıtlamalar; seyahat, sosyal etkinlikler, eğitim, ticaret gibi birçok alanı yakından etkilemesine sebep olmuştur.

Kısıtlamalar, yasaklar, tedbirler arka arkaya gelmeye devam etmesi ile tüm önlemler neticesinde dünya çapında, DSÖ 2022 yılı mart ayı ilk verilerine göre (4 mart tarihi ile) 440.807.756 kişı COVID-19 virüsüne maruz kalmış ve bu hastalardan 5.978.096 kişinin hastalığı ölüm ile sonuçlanmıştır (DSÖ, 2022).

2.3 Covid-19 ve Türkiye’deki Önemli Yansımaları

Çin’de görülmesinin ardından çok kısa sürede ülke sınırlarını aşan ve küresel boyutta tehdit yaratan COVID-19 ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde rastlanmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2022). Hastalığın ülkemizde görülmesinin ardından her alanda çeşitli önlemler hız kesmeden alınmaya başlandı.

12 Mart 2020 tarihinde yapılan açıklamada ilkokul, ortaokul ve liselerin 16 Mart itibarı ile 1 hafta tatil edildi. 23 Mart 2020 tarihinden sonra ise uzaktan eğitime geçileceği derslere internet ve televizyon ortamlarından devam edileceği ve bu açıklamaya ek olarak 16 Mart tarihinden itibaren Yükseköğretim kurumlarının da 3 hafta eğitim-öğretime ara verilmesi kararı duyuruldu. Telafiye ilişkin kararların YÖK koordinasyonu ile belirleneceği ve spor müsabakalarının ise seyircisiz yapılacağı açıklamalarında bulunuldu (T.C. Cumhurbaşkanlığı, 2020). 13 Mart 2020 tarihinde sosyal izolasyon için toplu etkinliklere kısıtlamalar getirildi (TÜBA, 2020). 19 Mart 2020 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanının yapmış olduğu basın açıklamasında basketbol, hentbol, futbol ve voleybol liglerinin ertelendiğini ve spor dallarının covid-19 pandemisinden en çok etkilenen alanlardan olduğunu açıkladı (URL-2, 2020). 22 Mart 2020 de kamu çalışanları için esnek mesai saatleri uygulamasına geçildi. 10 Nisan 2020 tarihinde hafta sonu sokağa çıkma yasağı ilan edildi (TÜBA, 2020). 1 Aralık 2020 tarihinde Sağlık Bakanının yaptığı açıklamaya göre 11 Aralık tarihi itibarı ile Covid19 virüsüne karşı aşılama çalışmasının başlayacağını duyuruldu (Narlı, 2021).

Zaman zaman gevşetilen, iptal edilen ve bazen tekrar uygulanan, vaka sayılarının göz

önünde bulundurularak değerlendirilen kısıtlamalar günümüzde bazıları halen devam etmekte. Kaldırılan kısıtlamalar sayesinde eğitim gibi birçok alan eski düzenine geri döndü. İlk vaka görülmesinin ardından günümüze dek bakacak olursak Covid-19 diğer tüm ülkeler gibi bizim ülkemizde de ölüm sayıları ile belirgin izler bırakmıştır. DSÖ verilerine göre 4 Şubat 2022 tarihine kadar Türkiye’den Covid19 kaynaklı rapor edilen ölüm sayısı 95.549, vaka sayısı ise 14.352.997 kişidir (DSÖ, 2022a).

2.4 Covid-19 ve Eğitim

Covid-19 pandemisinin görülmesinin ardından eğitim-öğretim kurumlarının uzaktan öğretim stratejisine hazırlanmaları gerekiyordu bu gerekliliği daha önceden salgın döneminde okulların kapanmasına ilişkin yapılan çalışmalarda grip ve salgın dönemlerinde okulların bulaşı riskini arttırdığı gözlemine dayanmaktadır. Örneğin Jackson vd. (2016)’ne göre okul tatillerinde öğrenciler arası temasın %17 daha az olduğunu bu nedenle ise bulaşı riskini azalttığını düşünülmektedir.

Bin Nafisah vd. (2008)’nin yapmış olduğu; herhangi bir grip salgını üzerinde okulların kapanmasının etkisini araştırdığı çalışmada ise nicel olan 31 makale değerlendirmiş ve salgının zirvesinde %29.65 azalma görüldüğü, salgın döneminde toplu olarak okulların kapatılmasının, özellikle öncesinde kapatılmasının salgın zirvesini azalttığı veya geciktirdiği buna ek olarak kapanma süresinin, salgın zirvesinin gecikmesi veya azalmasıyla doğru orantılı olduğunu verilerle ortaya koymuştur.

Jackson vd. (2014)’ne göre salgın döneminde okulların kapatılmasının sağlık hizmetlerine olan ihtiyacın azalacağını bu yüzden iyi bir denetim yolu olduğu görüşüne varılmıştır.

Diğer çalışmaları destekler nitelikte olan Earn vd. (2012)’nin Kanada’da yapmış olduğu çalışma sonucunda okulların kapanması okula gelen öğrenciler arasında bulaşı riskini %50’den fazla bir oranla azalttığını ve mevsimsel değişikliğin de bu oran üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir.

Ali vd. (2013)’nin Hindistan’da H1N1 (influenza A) pandemi döneminde vaka raporlarını veri olarak kullandığı çalışmada okulların kapalı olduğu dönem ile okulların açık olduğu

dönem vakaları incelendiğinde; okulların kapalı olduğu dönemin vaka sayılarının %14 ile %27 oranlarında düşük olduğu gözlemlenmiştir. Tüm bu veriler doğrultusunda okulların bulaşı riskinden kaynaklı tam kapanması veya kısmi olarak kapanması artık kaçınılmaz hale geldi ve daha önceden de duyduğumuz kökenlerinin ve denemelerinin çok öncelere dayandığı “ Uzaktan Eğitim” kavramı 21. Yüzyılda eğitimin odak noktası olarak hayatımıza girdi.

2.4.1 Uzaktan Eğitim

Pandemi koşullarında hayatımıza giren ve bu süreçte popüler kelimeler arasında yer alan “uzaktan eğitim” aslında kökenlerinin üç yüz yıl kadar öncesine dayandığı söylenebilir (Gümüsel, 2021). Her ne kadar kökenleri çok daha öncelere dayansa da tarihsel olarak kanıtlanabilir ilk uzaktan eğitim çalışmalarının uygulanması 1728 yılında Baston Gazetesi aracılığıyla “Steno Dersleri” ile başlamıştır (Yekta Saraç, 2020).

Ülkemizde ise uzaktan eğitim çalışmaları maalesef çok daha sonra gündem olmuş ve 1927-1960 yılları arasında çeşitli fikir ayrılıkları ve önerilere sebep olmuştur. Başlarda sadece bir düşünce olarak tasarlanan mektupla kurs verilmesi düşüncesi 1950 yılında Ankara üniversitesi, 1960 yılında bazı orta dereceli meslek okulu öğrencilerine yükseköğretim imkanı sağlamak amacıyla faaliyete başlanmış 1961 yılında ise “Mektupla Öğretim Merkezi” şuan ki adıyla “Açık Öğretim Fakülteleri” kurulmuştur (USES, 20..). Günümüzde ise teknolojinin geçirmiş olduğu değişim ve gelişimle birlikte televizyon, telefon ve tablet aracılığıyla ister canlı, ister kayıt sistemine bağlı olarak yapılabilmektedir. Kayıt altına alınan derslerin istenilen zamanda dinlenebilmesini mümkün kılarken öğrenim sürecini günün istenilen zamanına konumlandırma imkanı vermektedir. Tüm bu imkanların yanı sıra kullanılan bu sistemin avantaj ve dezavantajları vardır.

2.4.1.1 Uzaktan Eğitim Uygulamasının Avantajları

Uzaktan eğitim uygulamalarının avantajları aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

- Öğrenme materyali boldur.
- Öğrenme zaman ve mekana bağlı değildir.
- Toplu katılım ile çevrimiçi sınıf ortamında veya kayıt imkanı ile çevrimdışı sürdürülebilir.

2.4.1.2 Uzaktan Eğitim Uygulamasının Dezavantajları

Uzaktan eğitim uygulamalarının dezavantajları aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

- Sosyo-ekonomik eşitsizlikler
- Fiziksel ve sosyal aktivite de düşüş
- Alt yapı sorunları
- Uzaktan eğitimde deneyimsiz idareci ve öğretmenler (Çetinkaya Aydın, 2020)
- Sınıf ortamında sağlanabilen kontrol ortamının sağlanamaması

2.5 Covid19 Pandemisi Sürecinde Ülkelerin Eğitim Stratejileri

Covid19'a karşı her ne kadar katı önlemler alınmış olsa da eğitim her ülke için vazgeçilmez bir olgudur. Bu yüzden her ülke aynı stratejileri uygulamamış temelde hijyen ve sosyal mesafe gibi tedbirlerin ön planda olduğu eğitimin pandemi şartlarından en az etkileneceği stratejiler geliştirmiştir. Bazı ülkelerde tam kapanma bazılarının kısmi kapanmalar gerçekleşmiştir. Genel anlamda ülkenin ekonomik durumu, alt yapıları, öğrencilerin erişim düzeyi gibi sınırlılıklar göz önünde bulundurularak bir program hazırlanmıştır. Aşağıda bu örneklerle soyut anlam kazandıracak bazı ülkelerin stratejilerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

2.5.1 Çin

Salgının merkezi olarak görülen Çin, pandemi döneminde tüm kademelerdeki okulları kapatarak eğitime uzaktan devam etmiştir. Yaklaşık 270 milyon öğrenci online eğitimden yararlanmıştır. Bu eğitimler online ve televizyon programlarından oluşmuş aynı zamanda öğretmenler öğrencileri motive etmek amacıyla materyal paylaşımı sağlamıştır (Xie ve Yang, 2020; Yaman, 2021).

2.5.2 Fransa

Tüm kademeler 12 hafta boyunca tam kapatılmıştır (UNESCO, 2021). Fırsat eşitliği ve eğitimin aksamaması için ücretsiz erişim sağlanabilen bir program geliştirilmiş ve bu programla radyo, televizyon gibi yayınlardan da destek alınarak eğitim-öğretimin devamının

sağlanması amaçlanmıştır (URL-2, 2021).

2.5.3 Portekiz

Tam kapanma uygulaması yapmayan ülkelerden biridir. Vakaların yüksek olduğu dönemlerde ilkokul hariç tüm kademedeki okulları kapatsa da eyalet ve vaka sayılarına orantılı olarak tedbirler uygulanmıştır (URL-3, 2021; UNESCO, 2021).

2.5.4 İngiltere

Uzaktan eğitime geçen öğrenciler için yararlanabilecekleri ve gereksinimlerini karşılayabilecekleri bir program geliştirilmiş ve ücretsiz olarak kullanıma açılmıştır. Birebir desteğe ihtiyacı olan tüm okulların bu kaynağa kullanımı erişilebilir hale yine ücretsiz olarak getirilmiştir. Ayrıca özel gereksinimli öğrenciler için ihtiyaçları doğrultusunda destek sağlamış ve materyaller geliştirilmiştir (URL-4, 2021).

2.5.5 Yeni Zelanda

Tam kapanma yapmayan ülkelerden biridir. Okulları kısmen açık tutmuş, pandemi seyrine göre kısıtlama sürecine karar verilmiştir (UNESCO, 2021). Tedbir süresince kapalı olan kademelerin öğrenmeyi evden yapılabilecek konuma getirmeyi hedeflemiştir. Televizyon radyo gibi kaynakları eğitim devamı için aktif hale getirmiştir. İnternet ve televizyonlarda alt yapı sorunları olan yerlere basılı öğrenme paketleri sağlanmış, internet ve alt yapı sorunlarının giderilmesi hızlandırılmıştır (Davis, 2020).

2.5.6 Türkiye

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 17 Mart 2020 tarihinde okullarının kapatılmasının ardından derslerin devamı için EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'yı kullanmıştır. İnternet erişimi olmayan uzak noktalar veya internet altyapısındaki sorunlardan kaynaklı kullanamayan öğrenciler için ulusal kanalımız olan TRT (Türkiye Radyo ve Televizyon Kurulu)'den yararlanarak sistematik bir programa bağlı kalınarak sınıf düzeylerinde günlük ders anlatımları yapılmıştır.

Öğrenciler ve öğretmenlerin bir sınıf ortamı yaratabildiği EBA programına erişim sağlayamayan öğrenciler için ücretsiz 8gb'a kadar ücretsiz internet erişimi sağlanmıştır. Bu platformda sadece sınıf ortamı değil aynı zamanda kurslar ve eğitim faaliyetleri de sürdürülebilir hale getirilmiştir. Pandemi süreci sınav dönemine gelen öğrencilere psikolojik destek sağlamakla beraber özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler ve veliler için EBA platformundan videolar ve çeşitli etkinliklerle desteklenmiştir ayrıca eğitimin daha aktif ve kontrollü ilerleyebilmesi için öğretmenlere çeşitli mesleki gelişim programları oluşturulmuştur (Özer, 2020).

Üniversitelerde ise 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminde senkron veya asenkron olacak şekilde uzaktan eğitime geçilmesine karar verildi. 207 üniversite de 7,9 milyon öğrenci bu kararla birlikte yüz yüze eğitime ara vermiştir. Her üniversite kendi içerisinde covid19 pandemi sürecinde eğitimin devamı için strateji yolları geliştirmiş ve bu yollar YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) tarafından incelenmiş ve denetlenmiştir. Daha önce yapılan projeler ve 128 üniversitede UZEM noktalarının kurulmuş olması uzaktan eğitime adaptasyon süresini kısaltmıştır. Komite toplantıları, tez savunmaları gibi etkinlikler online ortama taşınmış, alt yapı ve erişim alanında problem yaşayan üniversiteler bu konuda deneyim sağlamış olan üniversiteler ile işbirliği içerisinde iyileştirme çalışmaları yapılmıştır (Yekta Saraç, 2020).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırma süresince faydalanılan yöntem ele alınmıştır. Bu kapsamda; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin çözümünde kullanılan istatistiksel analizler hakkında bilgiler verilmiştir

3.1 Çalışmanın Modeli

Covid-19 sürecinde spor bilimleri alanında eğitim gören öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik stratejilerine ve öğrenme düzeylerine ilişkin algı düzeylerinin belirlenmesini amaç edinen bu çalışmada içinde olunan durumun olduğu haliyle belirlenmesine yönelik olarak tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2006)

Tarama modeli geçmişte veya günümüzde yaşanmış olan durumu ortaya çıkarmada, örneklem grubunda bulunan bireylerin yaşanan olay veya olgu karşısında tutumlarının ve görüşlerinin betimselleştirildiği yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2011).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın örnekleme, basit ve tesadüfi örneklem yöntemi ile, covid-19'un ülkemizde görülmesinin ardından Mart 2020 tarihinde uzaktan eğitime geçilen, Bartın Üniversitesi spor bilimleri alanında öğrenim gören 1350 öğrenciden 220 öğrenciye ulaşılmış ve uygulanmıştır.

3.3 Verilerin Toplanması

Yapılan araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcılar hakkında daha fazla bilgiye sahip olmak için 13 soruluk cinsiyet, yaş aralığı, öğrenim gördüğü bölüm gibi 13 adet demografik soruyla başlamaktadır. Ardından Hamutoğlu vd. (2017) tarafından 17 maddelik “Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Türkçe’ye Uyarlama Çalışması” soruları takip etmektedir. Son kısımda yer alan Teknoloji Kabul Modeli kuramından yararlanılarak hazırlanmış olduğumuz katılımcıların uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini bildiren 9 adet soru ile birlikte toplam 39 sorudan oluşmaktadır.

Verilerin toplanması, çevrimiçi şekilde Google Forms üzerinden hazırlanmıştır. Çeşitli

platformlar aracılığı ile (WhatsApp, Instagram) çalışma kapsamındaki öğrencilere ulaştırılmıştır.

3.3.1 Dijital Okuryazarlık Ölçeği

Araştırmada uzaktan eğitim sırasında deneyimlenen pozitif ve negatif durumların, genel tanımıyla teknolojik bilgi ve beceri boyutu hakkında bilgi sahibi olmak için orijinal halinin Avustralya’da 18-30 yaş aralığına uygulanan ve Ng (2012) tarafından oluşturulmuştur. Daha sonra Hamutoğlu vd. (2017) tarafından Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Türkçe ’ye Uyarlama Çalışması yapılmıştır. Ölçek 17 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler ölçekteki sırası ile birlikte 7 tutum, 6 teknik, 2 bilişsel ve 2 sosyal olmak üzere 4 faktörden oluşmaktadır. Tersten puanlama gerektiren madde bulunmamaktadır. Kesinlikle katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3) Katılmıyorum (2), Kesinlikle katılmıyorum (1) şeklinde 5’li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır.

3.3.2 Teknoloji Kabul Kuramı

Davis tarafından 1989 yılında insanların ve toplumların teknolojiyi nasıl kullandığı ve kabul ettiğini teorikleşmek için geliştirdiği bir kuramdır (Hamrany, 2016). Amaç bilgi teknolojilerinin kullanımı, kullanım alanları, ortak veya bireysel tutumlar gibi konular araştırılarak insanların bu konudaki düşüncelerin ölçülmesidir. Teknoloji Kabul Kuramı’na göre kişilerin bilgi ve teknolojiye karşı olan niyetlerinin, algılanan fayda ve tutum tarafından belirlendiği düşünülmektedir (Özer vd., 2010; Tunç vd., 2018).

Çalışmamızda bu kuramdan yararlanarak uzaktan eğitim sürecinde spor bilimleri öğrencilerinin deneyimleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaktır.

3.4 Verilerin Analizi

Analizde öncelikle demografik değişkenler için tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde olarak hesaplanmış ve sunulmuştur. Kategorik veriler için frekans ve yüzde değerlerinin verilmesi yeterlidir. Çalışmada kullanılan ölçeklerin ifadeleri için ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerleri verilmiştir. Normallik sonuçlarına bakılmış ve dağılım normal

dağılıma uygun olduğundan Parametrik testler yapılmıştır. Ölçeklerin kullanımının veriye uygun olup olmadığının kontrolü için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve bu analiz sonunda KMO ve Bartlett test sonuçları yorumlanmıştır. Güvenilirlik ve geçerlilik ölçümleri için Cronbach Alpha, AVE ve CR değerleri sunulmuştur. Bu değerler verinin ayrışma ve uyuşum geçerliliği hakkında bilgi sağlamıştır. Verilerin ölçeğe uygunluğu belirlendikten sonra değişkenlerin birbiri ile aralarındaki ilişkiyi görebilmek için Korelasyon sonuçları sunulmuştur. Bu aşamadan sonra ise literatür taraması ile elde edilen hipotezlerin test edilmesine geçilmiş ve demografik verilere göre ölçeklere verilen puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı test edilmiştir. Bu amaçla 2 kategorili değişkenler için Bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla kategorili değişkenler için Varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Çalışmada 0,05’den küçük olan p değerleri anlamlı kabul edilmiştir. Analizler SPSS 26.0 paket programı ile yapılmış ve raporlanmıştır.

4. BULGULAR

Aşağıdaki tabloda çalışma grubunu oluşturan spor bilimleri alanlarında öğrenim gören öğrenci adaylarının demografik bilgileri verilmiştir.

Tablo 4. 1: Adaylarının demografik bilgileri

	Seçenekler	Öğrenci Sayısı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	88	40,0
	Erkek	132	60,0
Yaş	18-20	120	54,6
	21 ve üzeri	100	45,4
Hangi bölümde öğrenim görmektesiniz?	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	74	33,6
	Antrenörlük Eğitimi	8	3,6
	Rekreasyon	103	46,8
	Spor Yöneticiliği	35	15,9
Lisanslı olarak spor yaptınız mı veya yapıyor musunuz?	Evet	158	71,8
	Hayır	62	28,2
Lisanslı olarak spor yaptınız veya yapıyorsanız, kaç yıldır yapıyorsunuz veya yaptınız?	1-3 yıl	67	30,5
	4-6 yıl	37	16,8
	7-9 yıl	31	14,1
	10+	23	10,5
Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?	1 yıldan az	47	21,4
	1-5 yıl	41	18,6
	5-10 yıl	67	30,5
	10 yıldan fazla	65	29,5
İnternete ve teknolojik ekipmana erişiminiz sınırlı mı?	Evet	81	36,8
	Hayır	139	63,2
İnternete ve teknolojik ekipmana erişiminiz sınırlı mı?	Evet	81	36,8
	Hayır	139	63,2
Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman ve altyapınız yeterli mi?	Evet	143	65,0
	Hayır	77	35,0
Uzaktan eğitim platformlarına hangi araçlar üzerinden katılıyorsunuz?	Telefon	158	71,8
	Bilgisayar	58	26,4
	Tablet	4	1,8
Uzaktan eğitim sırasında genellikle hangi programı kullanıyorsunuz?	Zoom	208	94,5
	Microsoft Teams	4	1,8
	Google Meets	1	,5
	Cisco Webex	1	,5
	Kuruma Özel Uygulama	6	2,7
Uzaktan eğitim sürecinden önce bu uygulamalardan herhangi birini kullandınız mı?	Evet	124	56,4
	Hayır	96	43,6
Bu uygulamaları etkin buluyor musunuz?	Evet	155	70,5
	Hayır	65	29,5

Araştırmada %40'ı kadın, %60'ı erkek olmak üzere 220 katılımcı yer almaktadır ve 120'si (%54,6) 18-20 yaş arası, 100'ü (45,4) 21 yaş ve üzeridir. Katılımcıların 74'ü (%33,6) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 8'i (%3,6) Antrenörlük Eğitimi, 103'ü (%46,8) Rekreasyon, 35'i (%15,9) Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim görmektedir. Katılım sağlayan öğrencilerin 158'i (%71,1) lisanslı olarak spor yapmış veya halen yapmakta, 62'si (28,2) hiç lisanslı olarak spor yapmamıştır. Lisanslı olarak spor yapan katılımcıların 67'si (%30,5) 1-3 yıl, 37'si (%16,8) 4-6 yıl, 31'i (%14,1) 7-9 yıl, 23'ü (%10,5) 10 yıl veya 10 yıldan fazla süredir lisanslı olarak spor yapmıştır. Bilgisayar kullanım süreleri sorulan katılımcılardan 47'si (%21,4) 1 yıldan az, 41'i (%18,6) 1-5 yıl, 67'si (%30,5) 5-10 yıl, 65'i (%29,5) 10 yıl veya 10 yıldan fazla süredir bilgisayar kullanmaktadır. Katılımcıların 81'i (%36,8) internet ve teknolojik ekipmana erişimlerinin sınırlı olduğunu, 139'unun (63,2) internet ve teknolojik ekipmana erişimlerinde bir sınır olmadığını belirtmişlerdir. Ardından uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman ve alt yapı yeterliliği sorulan öğrencilerden 143'ü (%65) uzaktan eğitimi için internet erişimi, ekipman ve altyapılarının yeterli olduğunu, 77'sinin (%35) ise yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim platformlarına katılımlarını 158'i (%71,8) Telefon, 58'i (%26,4) Bilgisayar, 4'ü (1,8) ise tablet üzerinden gerçekleştirmektedir. Uzaktan eğitim sırasında 208'i (%94,5) Zoom, 6'sı (%2,7) Kurumlara özel uygulamaları, 4'ü (1,8) Microsoft Teams, 1'i (%0,5) Google Meets, 1'i (%0,5) Cisco Webex programını kullanmaktadır. Bu uygulamalardan 124'ü uzaktan eğitim sürecinden önce Zoom, Microsoft Teams, Google Meets, Cisco Webex veya Kuruma özel uygulamalardan kullanırken, 96'sı (%43,6) bunlardan herhangi birini kullanmamıştır. Katılımcılardan 155'i (%70,5) Zoom, Microsoft Teams, Google Meets, Cisco Webex veya Kuruma özel uygulamaları etkin bulurken, 65'i (%29,5) uygulamaları etkin bulmamaktadır. Son olarak katılımcılara yöneltilen uzaktan eğitimin öğrenim gördükleri program ile uygunluğu sorusuna 116 (%52,7) katılımcı uygun olduğunu düşünürken, 104'ü (%47,3) öğrenim gördükleri programın uzaktan eğitime uygun olmadığını düşünmektedir.

Bu araştırmanın veri toplama aracı olarak, kişisel bilgileri içeren ve uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri hakkında bilgi sahibi olmak için 13 soruyla başlanmıştır. Ardından Ng (2012) tarafından geliştirilen ve Hamutoğlu vd. (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan "Dijital Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek içerisinde Tablo 4.2'de yer verilen 17 ifade yer almaktadır ve Tablo 4.2'de belirtilen 4 alt boyuttan meydana gelmiştir. Son olarak Teknoloji Kabul Kuramı'ndan yararlanarak öğrencilerin görüşleri hakkında daha

fazla bilgi sahibi olmak adına görüş bildiren ve puanlama içermeyen çalışma için oluşturulan 9 soruyla tamamlanmaktadır.

Tablo 4.2: Maddelerinin alt boyutlara göre dağılımı

Alt Boyut	Ölçekteki Madde Numaraları
Tutum	1-7
Teknik	8-13
Bilişsel	14-15
Sosyal	16-17

Aşağıdaki tabloda dijital okuryazarlık ölçeğine ait normallik değerleri ve tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 4.3: Normallik değerleri ve tanımlayıcı istatistikler

Faktör	İfadeler	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Tutum	1. Öğrenme sürecinde Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak hoşuma gider.	3,332	1,2511	-,452	-,679
	2. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi öğrenirim.	3,214	1,2623	-,368	-,860
	3. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek daha ilgi çekicidir.	3,114	1,2426	-,218	-,924
	4. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek beni daha motive eder.	3,164	1,2128	-,271	-,810
	5. Öğrenme etkinliklerim için arkadaşlarımdan sıklıkla İnternet aracılığıyla (Skype, Face ve Bloglar vb) yardım alırım.	3,009	1,2460	-,060	-1,046
	6. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek özyönetimli ve bağımsız olmamı sağlar.	3,200	1,1531	-,434	-,596
	7. Karşılaştığım teknik problemleri nasıl çözeceğimi bilirim	3,523	1,0088	-,790	,407
Teknik	8. Yeni teknolojilerin kullanımını kolaylıkla öğrenebilirim.	3,677	1,0115	-,920	,750
	9. Önemli olduğunu düşündüğüm yeni teknolojilere ayak uydurabilirim	3,768	,9773	-,971	1,066
	10. Birçok farklı teknoloji hakkında bilgim var	3,518	1,0401	-,700	,041
	11. Öğrenmede ve yeni şeyler oluşturmada (Sunumlar, dijital hikâyeler, wikiler, bloglar vb) bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak için gerekli olan teknik becerilere sahibim.	3,377	1,0720	-,552	-,190
	12. İnternette bilgi elde etmeye yönelik araştırma ve değerlendirme becerilerime güvenirim.	3,618	1,0291	-,854	,523
Bilişsel	13. Öğrenme sürecinde mobil teknolojilerin (Cep telefonları, PDAs, İpadler, akıllı telefonlar..vb) kullanım potansiyeli yüksektir.	3,527	1,0702	-,793	,127
	14. Öğretmenlerim ders anlatırken bilgi ve iletişim teknolojilerini daha çok kullanmalıdır.	3,491	1,1041	-,634	-,134
	15. Bilgi ve iletişim teknolojileri proje çalışmalarında ve diğer öğrenme etkinliklerinde arkadaşlarımla ile daha iyi işbirliği içinde çalışmamı sağlar.	3,359	1,1157	-,447	-,413
Sosyal	16. Bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerim iyidir	3,536	1,0827	-,803	,145
	17. İnternet tabanlı aktivitelerle ilgili konuları (Örn; siber güvenlik, eser hırsızlığı, araştırma konuları vb) bilirim.	3,236	1,1620	-,454	-,616

Tanımlayıcı değerler olarak ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık katsayıları kullanılmıştır. Verilerin dağılımının normal dağılıma uygun olması durumunda parametrik testler (z, t, F vb.) yapılabilir. Verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının -2 ile +2 aralığında olması durumunda verilerin dağılımına normal dağılım gözüyle bakılabilir (Sönmez Çakır, 2019). Tablo 4.3 incelendiğinde çarpıklık ve basıklık katsayılarının referans aralıklarında olduğu görülebilir. Veri dağılımı normal dağılıma uygundur. Bu ölçek alt boyutları için parametrik testler kullanılabilir.

Aşağıdaki tabloda dijital okuryazarlık ölçeğine ait ifadelerinin yük değerleri, her bir alt boyutun KMO değerleri ve açıklanan varyans değerleri verilmiştir.

Tablo 4.4: İfadelerin Faktör Analizi Sonuçları

Faktör	İfadeler	Faktör yükleri	KMO	Açıklanan Varyans
Tutum	Öğrenme sürecinde Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak hoşuma gider.	,893	0,874	%61,039
	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi öğrenirim.	,873		
	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek daha ilgi çekicidir.	,864		
	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek beni daha motive eder.	,785		
	Öğrenme etkinliklerim için arkadaşlarımdan sıklıkla İnternet aracılığıyla (Skype, Face ve Bloglar vb) yardım alırım.	,772		
	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek özyönetimli ve bağımsız olmamı sağlar.	,669		
	Karşılaştığım teknik problemleri nasıl çözeceğimi bilirim	,596		
Teknik	Yeni teknolojilerin kullanımını kolaylıkla öğrenebilirim.	,831	0,866	%67,119
	Önemli olduğunu düşündüğüm yeni teknolojilere ayak uydurabilirim	,829		
	Birçok farklı teknoloji hakkında bilgim var	,818		
	Öğrenmede ve yeni şeyler oluşturmada (Sunumlar, dijital hikâyeler, wikiler, bloglar vb) bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak için gerekli olan teknik becerilere sahibim.	,791		
	İnternette bilgi elde etmeye yönelik araştırma ve değerlendirme becerilerime güvenirim.	,859		
	Öğrenme sürecinde mobil teknolojilerin (Cep telefonları, PDAs, İpadler, akıllı telefonlar vb) kullanım potansiyeli yüksektir.	,786		
	Öğretmenlerim ders anlatırken bilgi ve iletişim teknolojilerini daha çok kullanmalıdır.	,894		
Bilişsel	Bilgi ve iletişim teknolojileri proje çalışmalarında ve diğer öğrenme etkinliklerinde arkadaşlarımla daha iyi işbirliği içinde çalışmamı sağlar.	,894	0,500	%82,843
	Bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerim iyidir	,894		
Sosyal	İnternet tabanlı aktivitelerle ilgili konuları (Örn: siber güvenlik, eser hırsızlığı, araştırma konuları vb) bilirim.	,894	0,500	79,963

Tablo 4.4 incelendiğinde tüm faktör yüklerinin seviyelerinin yeterli olduğu görülmektedir. Bu faktör yüklerinden hesaplanan AVE ve CR değerleri referans aralıklarında elde

edilmiştir. Bu nedenle herhangi bir ifade çıkartmaya gerek kalmamıştır. Bu değerler için AVE ve CR değerleri ölçeğin ayrışma geçerliliği hakkında bilgi vermektedir. AVE değerlerinin 0,50'nin üzerine CR değerlerinin ise 0,70 in üzerinde olması istenir. Hesaplanan değerler aşağıdaki Tablo 4.5'de verilmiştir.

Tablo 4.5: Güvenilirlik ve Geçerlilik Değerleri Tablosu

Faktör	İfade Sayısı	Cronbach Alpha	AVE	CR
Tutum	7	,894	,62	,92
Teknik	6	,901	,67	,92
Bilişsel	2	,793	,80	,89
Sosyal	2	,748	,80	,89

Verilerin faktör analizine uygunluğu ortaya konulduktan sonra hipotezlerin test edilmesine geçilmiştir. İkili ve İki'den fazla kategorilere göre ölçeğe verilmiş puan ortalamaları karşılaştırılacağından öncelikle normallik testleri yapılmıştır. Bu değerler Tablo 4.3'de verilmiştir. Çarpıklık değerlerine göre ifade dağılımlarının normal dağılıma uygun olduğu ortaya konmuştur. Normal dağılım uygunluğu sağlandığına göre Parametrik testler kullanılabilir. İki kategorili değişkenlere verilen puan ortalamalarını karşılaştırmak için Bağımsız örnek t testi kullanılmış ve sonuçlar raporlanmıştır.

Son olarak değişkenlerin birbirleri ile aralarında olan korelasyon değerlerine bakılmıştır. Buna göre tüm değişkenlerin birbirleri ile 0,01 anlamlılık seviyesinde korelasyona sahip olduğu görülmüş ve Tablo 4.6'da değerler verilmiştir.

Tablo 4.6: Değişkenlerin birbirleri ile aralarındaki korelasyon değerleri tablosu

	Tutum	Teknik	Bilişsel
Teknik	,658**		
Bilişsel	,705**	,685**	
Sosyal	,576**	,710**	,682**

H1: Cinsiyetlere göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.7: Cinsiyetlere göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Kadın	88	3,1948	,78431	-,371	,711
	Erkek	132	3,2403	1,03141		
Teknik	Kadın	88	3,4527	,76978	-1,849	,066
	Erkek	132	3,6667	,88552		
Bilişsel	Kadın	88	3,3125	,97766	-1,351	,178
	Erkek	132	3,5000	1,02823		
Sosyal	Kadın	88	3,1648	,94298	-2,712	,007
	Erkek	132	3,5341	1,01927		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik ve bilişsel alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri>0,05). Ancak sosyal alt boyutuna verdikleri puan ortalamaları arasında cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılık vardır (P değeri<0,05). Elde edilen değerlere göre tutum alt boyutuna verilen cevap ortalamaları erkeklerde kadınlardan daha yüksek olarak bulunmuştur.

H2: Yaşa göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.8: Yaşa göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Yaşınız	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	18-20	120	3,2339	,94491	,666	,506
	21 ve üzeri	100	3,0714	,86975		
Teknik	18-20	120	3,5801	,85728	-,062	,950
	21 ve üzeri	100	3,5938	,70702		
Bilişsel	18-20	120	3,4461	1,01201	1,106	,270
	21 ve üzeri	100	3,1563	,97841		
Sosyal	18-20	120	3,4118	1,01567	1,343	,181
	21 ve üzeri	100	3,0625	,79320		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları arasında yaş dağılımlarına göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri>0,05)

H3: Lisanslı olarak spor yapma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.9: Lisanslı olarak spor yapma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Lisanslı Spor Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	140	3,3071	,92597	1,787	,075
	Hayır	80	3,0732	,94815		
Teknik	Evet	140	3,6381	,82549	1,325	,186
	Hayır	80	3,4813	,87672		
Bilişsel	Evet	140	3,4429	1,01798	,346	,730
	Hayır	80	3,3938	1,00219		
Sosyal	Evet	140	3,3857	1,01134	-,013	,990
	Hayır	80	3,3875	,99675		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri>0,05).

H4: Kendine ait bilgisayar olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.10: Kendine ait bilgisayar olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Kendine ait bilgisayar	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	139	3,3361	,88346	2,385	,018
	Hayır	81	3,0265	1,00232		
Teknik	Evet	139	3,7350	,78375	3,634	,000
	Hayır	81	3,3169	,88726		
Bilişsel	Evet	139	3,5396	,94421	2,223	,027
	Hayır	81	3,2284	1,09273		
Sosyal	Evet	139	3,5036	,96214	2,291	,023
	Hayır	81	3,1852	1,04715		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında kendilerine ait bilgisayara sahip olma

durumlarına göre anlamlı bir farklılık vardır (P değeri<0,05). Verilen cevaplara göre bu soruya Evet diyenlerin ifadelere verdikleri puan ortalamaları Hayır diyenlerin puan ortalamalarından anlamlı derecede fazladır.

H5: İnternet veya teknolojik ekipmana erişimin sınırlı olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.11: İnternet veya teknolojik ekipmana erişimin sınırlı olma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Ekipman Erişimi	N	Ortalama	Standart Sapma	T Test	P değeri
Tutum	Evet	81	3,1270	,98328	-1,148	,252
	Hayır	139	3,2775	,91081		
Teknik	Evet	81	3,3560	,84605	-3,070	,002
	Hayır	139	3,7122	,82063		
Bilişsel	Evet	81	3,3025	1,01452	-1,376	,170
	Hayır	139	3,4964	1,00451		
Sosyal	Evet	81	3,2407	1,04317	-1,649	,101
	Hayır	139	3,4712	,97388		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında internet veya teknolojik ekipmana erişimin sınırlı olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri>0,05). Teknik boyutuna verdikleri puan ortalamaları arasında ise anlamlı farklılık bulunmuştur (P değeri<0,05). Ekipman erişim sınırı sorusuna Hayır diyenler Evet diyenlerden anlamlı şekilde fazla puan vermişlerdir

H6: Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapı yeterlilik durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.12: Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapı yeterlilik durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Altyapı Yeterliliği	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	143	3,3616	,94164	3,062	,002
	Hayır	77	2,9629	,88197		
Teknik	Evet	143	3,7821	,78004	5,066	,000
	Hayır	77	3,2078	,84126		
Bilişsel	Evet	143	3,5769	,97198	3,099	,002
	Hayır	77	3,1429	1,02552		
Sosyal	Evet	143	3,4965	,99026	2,238	,026
	Hayır	77	3,1818	1,00299		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapı yeterlilik durumuna göre anlamlı bir farklılık vardır (P değeri $<0,05$). Verilen cevaplara göre bu soruya Evet diyenlerin ifadelere verdikleri puan ortalamaları Hayır diyenlerin puan ortalamalarından anlamlı derecede fazladır.

H7: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları daha önce kullanma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.13: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları daha önce kullanma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Uygulama kullanımı	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	124	3,1947	1,03999	-,508	,612
	Hayır	96	3,2574	,79299		
Teknik	Evet	124	3,5605	,94791	-,425	,671
	Hayır	96	3,6076	,69626		
Bilişsel	Evet	124	3,4516	1,07903	,443	,658
	Hayır	96	3,3906	,91825		
Sosyal	Evet	124	3,3750	1,14697	-,199	,842
	Hayır	96	3,4010	,78680		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları arasında uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları daha önce kullanma durumuna göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri $>0,05$).

H8: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları etkin bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.14: Uzaktan eğitim sürecinden kullanılan uygulamaları etkin bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Uygulama kullanımı	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	155	3,3871	,90424	4,175	,000
	Hayır	65	2,8286	,90815		
Teknik	Evet	155	3,7430	,80878	4,581	,000
	Hayır	65	3,1949	,81200		
Bilişsel	Evet	155	3,5710	,99257	3,388	,001
	Hayır	65	3,0769	,97320		
Sosyal	Evet	155	3,4742	1,01417	2,018	,045
	Hayır	65	3,1769	,95374		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında uzaktan eğitim sürecinde kullanılan uygulamaları etkin bulma durumlarına göre anlamlı bir farklılık vardır (P değeri $<0,05$). Tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde soruya Evet cevabı verenlerin Hayır cevabı verenlerden daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu söylenebilir.

H9: Öğrenim görülen programın, uzaktan eğitim sistemine uygun bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.15: Öğrenim görülen programın, uzaktan eğitim sistemine uygun bulma durumuna göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için t testi sonuçları

	Program Sistem Uygunluğu	N	Ortalama	Standart Sapma	T-Test	P değeri
Tutum	Evet	116	3,5456	,95183	4,175	,000
	Hayır	104	2,8613	,78283		
Teknik	Evet	116	3,7543	,84598	4,581	,000
	Hayır	104	3,3878	,80667		
Bilişsel	Evet	116	3,6897	,99707	3,388	,001
	Hayır	104	3,1298	,94508		
Sosyal	Evet	116	3,5948	1,05689	2,018	,045
	Hayır	104	3,1538	,88974		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri cevap ortalamaları arasında öğrenim gördükleri programın, uzaktan eğitim sistemine uygun bulma durumlarına göre anlamlı bir farklılık vardır (P değeri<0,05). Tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde soruya Evet cevabı verenlerin Hayır cevabı verenlerden daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu söylenebilir.

H10: Öğrenim görülen bölüme göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.16: Öğrenim görülen bölüme göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler ortalaması	F	P değeri
Tutum	Gruplar Arası	,623	3	,208	,233	,873
	Gruplar İçi	192,363	216	,891		
Teknik	Gruplar Arası	6,089	3	2,030	2,911	,035
	Gruplar İçi	150,604	216	,697		
Bilişsel	Gruplar Arası	3,019	3	1,006	,986	,400
	Gruplar İçi	220,494	216	1,021		
Sosyal	Gruplar Arası	1,582	3	,527	,520	,669
	Gruplar İçi	219,077	216	1,014		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları arasında öğrenim görülen bölüme göre anlamlı bir farklılık

yoktur (P değeri $>0,05$). Ancak teknik alt boyutuna verilen puan ortalamalarında Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük bölümleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (P değeri $<0,05$). Yapılan Post Hoc testleri sonucunda teknik alt boyutunda Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları, Antrenörlük bölümünde öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamalarından anlamlı derecede yüksektir.

H11: Lisanslı olarak yapılan spor süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.17: Lisanslı olarak yapılan spor süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler ortalaması	F	P değeri
Tutum	Gruplar Arası	3,017	3	1,006	1,206	,310
	Gruplar İçi	128,425	154	,834		
Teknik	Gruplar Arası	3,055	3	1,018	1,563	,201
	Gruplar İçi	100,358	154	,652		
Bilişsel	Gruplar Arası	5,425	3	1,808	1,824	,145
	Gruplar İçi	152,697	154	,992		
Sosyal	Gruplar Arası	3,258	3	1,086	1,104	,349
	Gruplar İçi	151,503	154	,984		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları arasında lisanslı olarak yapılan spor süresine göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri $>0,05$).

H12: Bilgisayar kullanım süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.18: Bilgisayar kullanım süresine göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler ortalaması	F	P değeri
Tutum	Gruplar Arası	,857	3	,286	,321	,810
	Gruplar İçi	192,129	216	,889		
Teknik	Gruplar Arası	6,434	3	2,145	3,083	,028
	Gruplar İçi	150,259	216	,696		
Bilişsel	Gruplar Arası	,685	3	,228	,221	,882
	Gruplar İçi	222,828	216	1,032		
Sosyal	Gruplar Arası	3,257	3	1,086	1,079	,359
	Gruplar İçi	217,402	216	1,006		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları arasında bilgisayar kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık yoktur (P değeri $>0,05$). Ancak teknik alt boyutuna verilen puan ortalamalarında 1 yıldan az ve 10 yıldan fazla şıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (P değeri $<0,05$). Yapılan post Hoc testleri sonucunda teknik alt boyutunda, 10 yıldan fazla bilgisayar kullanan öğrencilerin puan ortalamaları, 1 yıldan az süredir bilgisayar kullanan öğrencilere göre anlamlı derecede yüksektir.

H13: Uzaktan eğitime katılım araçlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.19: Uzaktan eğitime katılım araçlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler ortalaması	F	P değeri
Tutum	Gruplar Arası	9,517	2	4,758	5,628	,004
	Gruplar İçi	183,470	217	,845		
Teknik	Gruplar Arası	7,206	2	3,603	5,231	,006
	Gruplar İçi	149,487	217	,689		
Bilişsel	Gruplar Arası	5,512	2	2,756	2,743	,067
	Gruplar İçi	218,000	217	1,005		
Sosyal	Gruplar Arası	1,659	2	,829	,822	,441
	Gruplar İçi	219,000	217	1,009		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri

puan ortalamaları uzaktan eğitime katılım araçlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (P değeri>0,05). Ancak tutum ve teknik alt boyutlarına verilen puan ortalamaları ile uzaktan eğitime katılım araçları arasında anlamlı bir farklılık vardır (P değeri<0,05). Yapılan Post Hoc testleri sonucunda tutum alt boyutuna verilen puan ortalamalarında Telefon ve Bilgisayar şıklarını işaretleyenlerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve Bilgisayar üzerinden uzaktan eğitime katılan öğrencilerin puan ortalamaları, tablet ile katılan öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksektir. Yine Post Hoc testleri sonucunda teknik alt boyutuna verilen puan ortalamalarında uzaktan eğitime Bilgisayar üzerinden katılan öğrencilerin, Telefon ve Tablet üzerinden katılan öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları söylenebilir.

H14: Uzaktan eğitime katılım programlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar vardır.

Tablo 4.20: Uzaktan eğitime katılım programlarına göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin alt boyutlarına verilen cevap ortalamaları için f testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler ortalaması	F	P değeri
Tutum	Gruplar Arası	3,063	4	,766	,867	,485
	Gruplar İçi	189,924	215	,883		
Teknik	Gruplar Arası	5,033	4	1,258	1,784	,133
	Gruplar İçi	151,660	215	,705		
Bilişsel	Gruplar Arası	2,950	4	,737	,719	,580
	Gruplar İçi	220,563	215	1,026		
Sosyal	Gruplar Arası	5,050	4	1,262	1,259	,287
	Gruplar İçi	215,609	215	1,003		

Katılımcıların Dijital Okur Yazarlık ölçeğinin: tutum, teknik, bilişsel ve sosyal alt boyutlarına verdikleri puan ortalamaları uzaktan eğitime katılım programlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (P değeri>0,05).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, covid-19 pandemi sürecinde spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik stratejilerine ve öğrenme deneyimlerine ilişkin algı düzeyleri incelenmiştir. Bu amaçla, Dijital Okur Yazarlık Ölçeği kullanılarak spor bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Araştırmamızda, öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın genel olarak teknoloji becerileri ve internet tabanlı aktivitelere ilgili konulara hakim olma durumları puanlamaya göre erkeklerde kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Koohang (1989), Graham ve Jones (2011), Berkant (2013), Korkmaz ve Altun (2013), Fidan (2016), Başar vd. (2019), Genç (2020) tarafından yapılan çalışmalarda erkeklerin teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının kadınlardan daha yüksek olduğu ve özellikle toplumun kültürel yapısının, cinsiyet rollerinin sonuç üzerinde etkili olduğu çıkarımına varılmıştır. Bu çalışmalar cinsiyet faktörünün bilgi ve iletişim kullanmada anlamlı bir farklılık yarattığı sonucu ile örtüşmektedir. Ancak Çiçekdağı vd. (2013), Barış (2015), Kırallı ve Avcı (2016)'nın çalışmaları gibi anlamlı bir farklılığın olmadığını savunan araştırmalarda bulunmaktadır.

Kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin Tablo 4.10'da görüldüğü gibi öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaktan hoşlanma seviyeleri, öz yönetim ve bağımsız olmayı sağladığı fikri, teknik problemleri çözebilme, yeni teknolojilere uyum sağlama becerileri, internetten bilgi edinme ve bu bilgileri değerlendirme potansiyelinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin, ders anlatılırken daha çok teknolojiden yararlanılması gerektiğini böylece akranlar arasında daha çok işbirliği imkanı sağladığı görüşünün yine bilgisayarı olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Gündüz (2013) tarafından yürütülen çalışmada ise bu durumun herhangi bir etkisinin olmadığı görüşünü savunmaktadır. Ancak Çelik ve Bindak (2005), Cavas vd. (2009), Barış (2015), Kırallı ve Avcı (2016)'nın çalışmaları bilgisayar sahibi olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre bilgisayara olan tutumlarının daha yüksek ve olumlu etkilerini olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çıkarımlar ile çalışmamızın bulgusu örtüşmektedir.

Tablo 4.11'in verilerine göre ise internet veya teknolojik ekipman sınırı yaşayan öğrenciler öğrenme sürecinde; yeni teknolojilere uyum sağlamak, farklı teknolojiler hakkında bilgi ve teknik becerilere sahip olmak, internetten bilgi araştırma ve değerlendirme, teknoloji kullanım potansiyelinin daha düşük olduğu böylece uzaktan eğitim modelini olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Bu sonuç doğrulanan 4. ve 6. hipotezlerin ayrıca Barış (2015)'in yürüttüğü çalışma bulguları ile birlikte desteklendiği söylenebilir.

Tablo 4.12'ün bulgularına göre uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman veya altyapısı yeterli olan öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın kendilerini öz yönetimli ve bağımsız olmayı sağladığı, motive edici bulduğu, yeni ve farklı teknolojileri kullanma, araştırma ve değerlendirme becerisine sahip olduğu ayrıca bu durumun iş birliği imkanını arttırdığı düşüncesi internet erişimi, ekipman veya altyapısı yeterli olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Barış (2015) tarafından yürütülen çalışmada, sürekli internet erişimi olan ve yeterli ekipmana (bilgisayar, tablet vb.) sahip öğrencilerin uzaktan öğrenmeye yönelik daha olumlu tutumlar sergilediği görülmüştür ve bu bulgular araştırmamızın bulguları ile paralellik göstermektedir. Fakat Kırallı ve Avcı (2016) tarafından yürütülen çalışmada internet erişiminin yeterliliğinin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanma üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin Zoom, Google Meet gibi uygulamaları etkin bulan öğrenciler bulmayan öğrencilere göre ölçekten daha düşük puan almışlardır. Bu durumda uygulamaları etkin bulan öğrencilerin bulmayan öğrencilere göre genel olarak öğrenim sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın daha çok olumlu etkisinin olduğu ve bu konuda teknik becerilerine daha çok güvendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Altuntaş vd. (2020)'nin yapmış olduğu çalışmada uzaktan eğitim uygulamalarını etkin bulan öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak, öğrenme konusunda etkin bulmayan öğrencilere göre daha bağımsız ve öz yönetimli olunmasını sağlar bulgusuyla çalışmamızın bulgusu paralellik göstermektedir.

Tablo 4.15'in bulgularına göre öğrenim görülen programı uzaktan eğitime uygun bulan öğrenciler, bulmayan öğrencilere göre öğrenim sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın ilgi çekme, motive etme, öz yönetim sağlama, akranlar arası paylaşım ve

işbirliği içinde olmak gibi daha çok olumlu etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, bu konuda teknik potansiyel ve becerilerine daha çok güvendikleri çıkarımı da yapılabilir.

Yine araştırma sonucunda öğrenim görülen bölüme göre Dijital Okur Yazar Ölçeğinin teknik alt boyutunda spor yöneticiliği bölümü öğrencileri puan ortalamaları antrenörlük bölümü öğrencilerinden anlamlı derecede yüksektir. Bu sonuçtan yola çıkarak spor yöneticiliği öğrencilerinin yeni ve farklı teknolojilere; uyum sağlama, bunlarla ilgili bilgi ve becerilere sahip olma, internetten bilgi araştırma ve değerlendirme potansiyellerinin, antrenörlük bölümü öğrencilerinden fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Daha önce yapılmış olan çalışmalardan (Fidan, 2016; Genç, 2020; Altuntaş vd., 2020) öğrencilerin uzaktan eğitimi benimseme durumlarının, öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılık gösterdiği bilinmektedir. Örneğin çalışma grubunda spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler bulunmayan Barış (2015)'in yapmış olduğu çalışmada Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık fakültesi öğrencileri, araştırma grubundaki diğer fakülte öğrencilerinden uzaktan eğitime yönelik tutumları daha yüksek çıkmıştır. Bunu bilgisayara olan yatkınlıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Araştırma bulgularımızla birlikte genelden özele bir çıkarım yapılmak istenirse uzaktan eğitime yatkınlığın öğrenim görülen bölümle hatta aynı bölüm içindeki farklı programlarla arasında bir ilişkisi olduğunu sonucuna varabiliriz.

Tablo 4.18'e göre Dijital okuryazarlık ölçeğinin teknik alt boyutunda 10 yıldan fazla bilgisayar kullanan öğrencilerin puan ortalamaları, 1 yıldan az süredir bilgisayar kullanan öğrencilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak 10 yıldan fazla bilgisayar kullanan öğrenciler yeni ve farklı teknolojilere; uyum sağlama, bunlarla ilgili bilgi ve becerilere sahip olma, internetten bilgi araştırma ve değerlendirme potansiyellerinin, 1 yıldan az bilgisayar kullanan öğrencilerden fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Croop (2000), Çavuş ve Gökdaş (2006), Şahin ve Schreglmann, (2012), Korkmaz ve Altun (2013), Kırallı ve Avcı (2016) tarafından yapılan çalışmalarda bilgisayar ile ilgili bir bölümde öğrenim gören öğrencilerin veya gün içerisinde bilgisayar kullanımı daha yüksek olan öğrencilerin bilgisayara karşı olan tutumlarının daha olumlu ve yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Buradan yola çıkarak bilgisayarı kullanma süresinin uzaktan eğitim üzerinde etkili olduğu ve bulgularımız ile örtüştüğü çıkarımı yapılabilir. Ancak Altuntaş vd. (2020)'nin yapmış olduğu çalışmada bilgisayar kullanım sürelerinin

uzaktan eğitim ile bir ilişkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin uzaktan eğitime katılım araçları ile Dijital okuryazarlık ölçeğine verilen cevaplar arasında Tablo4.19’da görüldüğü gibi tutum alt boyutunda bilgisayar üzerinden uzaktan eğitime katılan öğrencilerin puan ortalamaları, tablet ile katılan öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçtan bilgisayar ile uzaktan eğitime katılan öğrencilerin, öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın ilgi çekici, motive edici bulmaları, bu teknoloji kullanımının öz yönetimli ve bağımsız olmayı sağladığını ayrıca teknik problemleri çözebilme becerisine tablet ile katılan öğrencilerden daha yüksek olduğu söylenebilir. Yine aynı hipotez üzerinden teknik alt boyutuna verilen cevaplarda uzaktan eğitime bilgisayar üzerinden katılan öğrencilerin, telefon ve tablet üzerinden katılan öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Buradan bilgisayar üzerinden eğitime katılan öğrencilerin yeni ve farklı teknolojilere; uyum sağlama, bunlarla ilgili bilgi ve becerilere sahip olma, internetten bilgi araştırma ve değerlendirme potansiyellerinin telefon ve tablet üzerinden katılan öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir. Bu iki veriden yola çıkarak bilgisayar üzerinden uzaktan eğitime katılan öğrencilerden daha olumlu dönütler alındığı söylenebilir.

6. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre cinsiyetin uzaktan eğitimi etkilediği görülmektedir. Kız öğrencilerin puan ortalamalarının düşük olma sebebinin, kız çocuklarının aile ve toplumdaki rolleri, cinsiyetin getirdiği beklentiler araştırılarak gerekli önlemler alınabilir. Cinsiyet rolleri üzerinde okullarda veli gruplarını ve öğrencileri kapsayan bilinçlendirici seminerler düzenlenebilir.

Kendine ait bilgisayarı olma durumunun ve bilgisayar kullanım süresinin uzaktan eğitime karşı olan tutumlarını etkilediği için derslerde öğrencilerin deneyim sağlaması açısından daha çok teknolojik ekipman (tablet, bilgisayar, akıllı tahta vb.) kullanılabilir. Bu tür araçların kullanımında bilgi ve beceri eksikliği yaşayan öğrencilerin öğretmen merkezli ve bireysel uygulama fırsatı bulabileceği ortamlar oluşturulabilir. Her bölüm için fikir ve deneyim amaçlı dönem başına bir uzaktan eğitim dersi eklenebilir. Yine bilgisayarı bulunmayan öğrenciler için deneyim ve becerilerini geliştirmek yükseköğretim kurumları kullanıma açık bilgisayar bulunduran sınıf veya sınıflar temin edebilir. Tüm bu olanaklara ulaşımı olmayan öğrenciler için ise bilgisayar temini sağlanabilir.

İnternet erişimi ve alt yapı sorunu yaşayanlar, veya bunları yeterli bulmayan öğrencilerin uzaktan eğitime bakış açısını değiştirmek için gerekli alt yapı sorunları ile ilgili iyileştirme çalışmaları yapılabilir. Taşınabilir interneti yaygınlaştırmak için öğrenciler üzerinden bir paket program öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılabilir. Uzaktan eğitim uygulamalarını etkin bulma veya bulmama durumu daha detaylı incelenerek sebepleri üzerinde iyileştirilmeler yapılabilir.

Uzaktan eğitimin ilerleyen yıllarda da hayatımızda olacağı hatta bunun yükseköğretim kurumlarında covid19 dan sonra daha çok benimseneceği düşüncesi ile ekonomik durum, kültürel yaklaşım gibi değişkenler ile birlikte daha geniş katılımcı kitlesine ulaşarak değişkenlerin uzaktan eğitim üzerindeki rolleri hakkında fikir sahibi olunabilir.

KAYNAKLAR

- Abdul-Rasool, S., & Fielding, B. C. (2010). Understanding human coronavirus HCoV-NL63. *The open virology journal*, 4, 76.
- Akçiçek, E. (2005). *Atatürk'ün sağlığı hastalıkları ve ölümü*. İzmir Güven Kitabevi.
- Ali, S. T., Kadi, A. S., & Ferguson, N. M. (2013). Transmission dynamics of the 2009 influenza A (H1N1) pandemic in India: the impact of holiday-related school closure. *Epidemics*, 5(4), 157-163.
- Altuntaş, E. Y., Başaran, M., Özeke, B., & Yılmaz, H. (2019). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Yükseköğretim Kurumlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejilerine Ve Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Algı Düzeyleri. *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 8-23.
- Ataç, Ö., & Aker, A. A. (2014). Aşı karşıtlığı. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi*, 30(1), 42-47.
- Ayar, M. (2007). *Osmanlı Devletinde Kolera: İstanbul Örneği (1892-1895)*. Kitabevi.
- Barış, M. (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Başar, M., Arslan, S., Günsel, E. Ve Akpınar, M. (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22.
- Berkant, H. G. (2013). Öğretmen Adaylarının Bilgisayara Yönelik Tutumlarının ve Öz-Yeterlik Algılarının ve Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya Yönelik Tutumlarının Bazı Degiskenler Acısından İncelenmesi . *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education* , 2 (2).
- Beyatlı, E. (2020). Kara Ölüm (Veba Salgını), <https://www.ertanbeyatli.com/kara-olum-veba/> 29.12.2021).
- Bin Nafisah, S., Alamery, A. H., Al Nafesa, A., Aleid, B., ve Brazanji, N. A. (2018). School closure during novel influenza: A systematic review. *Journal of infection and public health*, 11(5), 657–661.
- BOA, (1334a).Başbakanlık Osmanlı Arşivi., Maarif Nezareti , Mektubi Kalemî. Dosya no:1229, Gömlek no:45-3, 31 Kanun-i Evvel 1334.
- BOA, (1334b).Başbakanlık Osmanlı Arşivi., Maarif Nezareti , Mektubi Kalemî. Dosya no:1229, Gömlek no:20, 9 Kanun-i Sani 1334
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.

- Byerly, C.R.. (2005). Fever of War: The Influenza Epidemic in the U.S. Army during World War I. New York, New York University Press, *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences*, 61(1), 92-94.
- Cavas, B., Cavas, P., Karaoglan, B., & Kisla, T. (2009). A Study on Science Teachers' Attitudes Toward Information and Communications Technologies in Education. *Online Submission*, 8(2).
- Croop, F. (2000). Effects on attitudes toward computer programming of using java versus C++ to teach introductory programmingg 39on on-computer science majors. In Proceedings of International Conference on Mathematics/ Science Education and Technology, AACE.
- CDC (2021). Centers for Disease Control and Prevention, <https://www.cdc.gov/hiv/basics/whatishiv.html> (03.12.2021)
- Çavuş, H. ve Gökdaş, İ. (2006). Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin internetten yararlanma nedenleri ve kazanımları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2), 56-78.
- Çelik, H. C. ve Bindak, R. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(10), 27-38.
- Çetinkaya Aydın, G. (2020). COVID-19 Salgını Sürecinde Öğretmenler, Tedmem, <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-salgini-surecinde-ogretmenler> (13.12.2021).
- Çevik, E. (2021). Çiçek Hastalığı Nedir? Çiçek Hastalığı Belirtileri ve Tedavisi, Grup Florence Nightingale Hastaneleri , <https://www.florence.com.tr/cicek-hastaligi> (01.12.2021)
- Çiçekdağı, M., Tekin. E., Tekin. M. (2013). Uzaktan Eğitim Algısı ve İmajı: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. Ulusal Uzaktan Eğitim ve Teknolojileri Sempozyumu.
- Davis, F.D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use and User Acceptance of Information Technology, *MIS Quarterly*, 13(3), 319-339.
- Davis, K. (2020). Making learning from home accessible to Māori learners and whānau, Beehive.govt.nz, <https://www.beehive.govt.nz/release/making-learning-home-accessible-m%C4%81ori-learners-and-wh%C4%81nau> (18.01.2022)
- DSÖ (20..). Veba, Dünya Sağlık Örgütü, https://www.who.int/health-topics/plague#tab=tab_1 (20.11.2021).
- DSÖ (2022). WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard, World Health Organization, <https://covid19.who.int/> (07.03.2022).

- DSÖ (2022 a). Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü, <https://covid19.who.int/region/euro/country/tr> (08.03.2022).
- Earn, D. J., He, D., Loeb, M. B., Fonseca, K., Lee, B. E., ve Dushoff, J. (2012). Effects of school closure on incidence of pandemic influenza in Alberta, Canada. *Annals of internal medicine*, 156(3), 173–181.
- Fidan, M. (2016). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları ve epistemolojik inançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 536-550.
- Fehr, A. R., & Perlman, S. (2015). Coronaviruses: an overview of their replication and pathogenesis. *Methods in molecular biology (Clifton, N.J.)*, 1282, 1–23.
- Genç, E . (2020). Üniversite Öğrencilerinin Değişime Direnç Düzeylerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarına Etkisi . *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* , 9 (5) , 3774-3801 .
- Graham, C. M. & Jones, N. (2011). Cognitive dissonance theory and distance education: faculty perceptions on the efficacy of and resistance to distance education. *International Journal of Business, Humanities and Technology*, 1(2), 212-227.
- Greene W. C. (2007). A history of AIDS: looking back to see ahead. *European journal of immunology*, 37 Suppl 1, S94–S102.
- Gümüşel, G. (2021). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve I. Kuşak uygulamalar, *Herkese Bilim Teknoloji*, <https://www.herkesebilimteknoloji.com/makaleler/uzaktan-egitimin-tarihsel-gelisimi-ve-i-kusak-uygulamalar> (03.01.2022).
- Gündüz, A. (2013). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Algısı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı.
- Hamrany H. (2016), Development And Evaluation Of An Online Course For Iraqi Students Using Google Course Builder: An Analysis Using The Technology Acceptance Model. Çankaya University, The Graduate School Of Natural And Applied Science, Ankara, s.15.
- Hamutoğlu, N. B. , Canan Güngören, Ö. , Kaya Uyanık, G. & Gür Erdoğan, D. (2017). Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Türkçe 'ye Uyarlama Çalışması . *Ege Eğitim Dergisi* , 18 (1) , 408-429 .
- Hao, P., Chen, M., Zhang, G., He, W., ve Li, Y. (2006). Bioinformatics research on the SARS coronavirus (SARS-CoV) in China. *Current pharmaceutical design*, 12(35), 4565–4572.
- Hays, JN (2005). Epidemics and Pandemics: Their Impacts on Human History. ABC-CLIO. S. 193.
- Huang, C., Wang, Y., Li, X., Ren, L., Zhao, J., Hu, Y., Zhang, L., Fan, G., Xu, J., Gu, X.,

- Cheng, Z., Yu, T., Xia, J., Wei, Y., Wu, W., Xie, X., Yin, W., Li, H., Liu, M., Xiao, Y., Gao, H., Guo, L., Xie, J., Wang, G., Jiang, R., Gao, Z., Jin, Q., Wang, J., Cao, B. (2020). Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The Lancet*, 395(10223), 507-513.
- Jackson, C., Mangtani, P., Hawker, J., Olowokure, B., ve Vynnycky, E. (2014). The effects of school closures on influenza outbreaks and pandemics: systematic review of simulation studies. *PloS one*, 9(5), e97297.
- Jackson, C., Vynnycky, E., ve Mangtani, P. (2016). The Relationship Between School Holidays and Transmission of Influenza in England and Wales. *American Journal of Epidemiology*, 184(9): 644–651.
- Kansas State University. (2009, May 1). 1918 Flu Resulted In Current Lineage Of H1N1 Swine Influenza Viruses. *ScienceDaily*.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel araştırma yöntemi. Nobel yayın Dağıtım. Ankara
- Kıralı, F. N. & Avcı, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim algısına ilişkin görüşleri . *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* , 8 (30) , 55-83 .
- Knapp, A. (2021). The Secret History of the First Coronavirus, Forbes, <https://www.forbes.com/sites/alexknapp/2020/04/11/the-secret-history-of-the-first-coronavirus-229e/> (10.09.2021).
- Koohang, A. A. (1989). A study of attitudes toward computers: Anxiety, confidence, liking and perception of usefulness. *Journal of Research on Computing in Education*, 22(2), 137-150.
- Korkmaz, Ö. Ve Altun, H. (2013). Mühendislik ve BÖTE öğrencilerinin bilgisayar programlama öğrenmeye dönük tutumları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 1169-1185.
- Lim, Y. X., Ng, Y. L., Tam, J. P., & Liu, D. X. (2016). Human Coronaviruses: A Review of Virus-Host Interactions. *Diseases (Basel, Switzerland)*, 4(3), 26.
- “Murti’den uyarı” Milliyet. 25.5.1992, Sf 19.
- Narlı, D. B., (2021). Türkiye’de pandemi: Bir yılda neler yaşandı?, Deutsche Welle, <https://p.dw.com/p/3qQ01> (28.12.2021).
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education*, 59, 1065-1078
- Normile D. (2005). Virology. Researchers tie deadly SARS virus to bats. *Science (New York, N.Y.)*, 309(5744), 2154–2155.
- Özata M. 2007. Atatürk ve Tıbbiyeliler. Umay Yayınları

- Özer G., Özcan M., AKTAŞ S. (2010), “Teknoloji Kabul Modeli ile Muhasebecilerin Bilgi Teknolojisi Kullanımına Yönelik Bir Uygulama” Journal of Yaşar University Dergisi.
- Özer, İ. (2020). Türkiye Cumhuriyeti Sınırlarını Tehdit Eden Kolera Saldırıları ve Alman Savunma Tedbirleri . Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi , 10 (1) , 201-216 .
- Özer, M. (2020). Educational policy actions by the ministry of national education in the times of COVID-19. Kastamonu Education Journal, 28(3).
- Rathore, J. S. ve Ghosh, C. (2020). Severe acute respiratory syndrome coronavirus-2 (SARS-CoV-2), a newly emerged pathogen: an overview, *Pathogens and Disease*, 78(6).
- Şahin, M. C. ve Schreglmann, S. (2012). BÖTE bölümü öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri: Çukurova üniversitesi örneği. Abant İzzet Baysal Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(2), 247-258.
- Şeker, M., Özer, A., Tosun, Z., Korkut, C., & Doğrul, M. (2020). COVID-19 Küresel Salgın Değerlendirme Raporu. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, TÜBA Raporları
- TBMM Tutanak Dergisi,(1947). Yirmi ikinci Birleşim, Dönem VIII, Cilt 8, Toplantı 2, s. 231.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2020). Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji Ve Tanı. Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Ankara.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2020). Dünya Sağlık Örgütü’nün 30.01.2020 Tarihli Yeni Koronavirüs(2019 –nCoV) Durum Raporu, Türkiye Hıv ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Ankara.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı (2020). Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın: “Korona Virüs’le mücadele sürecini, el birliğiyle rehavete ve paniğe kapılmadan atlatma kabiliyetine sahibiz”, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Ankara.
- T.C.Sağlık Bakanlığı (2022). Genel Koronavirüs Tablosu , COVID-19 Bilgilendirme Platformu, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Ankara.
- Tunç, H. , Bozkurt, Ö. Ç. & Gürbüz, H. (2018). Banka Çalışanlarının Bilgi Teknolojileri Kullanımının Teknoloji Kabul Modeli (TKM) İle İncelenmesi . Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi , 2 (6) , 28-42 .
- Turna, N. (2011). İstanbul’un veba ile imtihanı: 1811-1812 Veba salgını Bağlamında Toplum ve ekonomi. *Studies of The Ottoman Domain (Osmanlı Hakimiyet Sahası Çalışmaları)*, 1(1), 1-36.
- TÜBA (2020). 1. Versiyon Covid-19 Pandemi Değerlendirme Raporu, Türkiye Bilimler

Akademisi, Ankara.

Tümer, D. A. Ve Ünal, P. D. S. (2001). HIV/AIDS Epidemiyolojisi ve Korunma . Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi , 4 (4) .

UNAIDS, (20..). Saving Lives, Leaving No One Behind. HIV ve AIDS Ortak Birleşmiş Milletler Programı, <https://www.unaids.org/en/whoweare/about> (02.03.2022).

UNESCO (2021), Education: From disruption to recovery, <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse#schoolclosures> (18.12.2021).

URL-1 (2021). <https://www.eansiklopedi.com/salgin-hastaliklar-ve-viruslerin-tarihi-tarih-boyunca-butun-salginlar/>, Salgın Hastalıklar ve Virüslerin Tarihi – Tarih Boyunca Bütün Salgınlar, Ansiklopedi (18.11.2021).

URL-2 (2020). Son dakika! Gençlik ve Spor Bakanı'ndan flaş açıklama: Süper Lig ertelendi!, Sabah, <https://web.archive.org/web/20200320160240/https://www.sabah.com.tr/gundem/2020/03/19/son-dakika-genclik-ve-spor-bakanindan-flas-aciklama-super-lig-ertelendi-mi> (20.12.2021).

URL-3 (2021) , Portekiz'de Kovid-19 nedeniyle okullar kapandı, Star, <https://www.star.com.tr/dunya/portekizde-kovid-19-nedeniyle-okullar-kapandi-haber-1603687/>, (25,12,2021).

URL-4 (2021), Get help with remote education, Gov.uk, <https://get-help-with-remote-education.education.gov.uk/> (27.12.2021).

URL-5 (2021), Coronavirus Covid-19 : mesures pour les écoles, collèges et lycées pour l'année scolaire 2021-2022, Ministère De L'éducation Nationale De La Jeunesse Et Des Sport, <https://www.education.gouv.fr/lancement-de-l-offre-arte-sur-edutheque-2348> (23.12.2021).

USES (20..). Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, <https://uses.saglik.gov.tr/uzaktanegitim.aspx> (27.12.2021).

Ünlü, M., Albayrak, Z. “Osmanlı Devleti’nde Çiçek Hastalığı Üzerine Bir Değerlendirme”. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İnsan Bilimleri Dergisi 2 (2021): 301-324.

Van der Hoek L. (2007). Human coronaviruses: what do they cause?. *Antiviral therapy*, 12(4 Pt B), 651–658.

Xie, Z., veYang, J. (2020). Autonomous learning of elementary students at home during the COVID-19 epidemic: A case study of the Second Elementary School in Daxie, Ningbo, Zhejiang Province, China. *Best Evidence of Chinese Education*, 4(2), 535-541

Yaman, B. (2021). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Türkiye Ve Çin’de Uzaktan Eğitim Süreç Ve Uygulamalarının İncelenmesi . *OPUS International Journal of Society Researches , Pandemi Special Issue* , 3298-3308 .

- Yekta Saraç, M., A. (2020). Çevrimiçi yüksek öğrenim için ulusal bir yol haritası hazırlamak, University World News, <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20200415120209980> (15.02.2022).
- Yekta Saraç, M. A. (2020). Sunuş, Yök Yüksek Öğretim Dergisi (17), 5.
- Yılmaz, C.ve Yılmaz, N. (ed.)(2006). Osmanlılarda Sağlık. Biofarma Yayınları; 2, İstanbul .
- Yolun, M. (2020). Tarihin En Ölümcül Virüsünün Yeniden Hatırlanması: İspanyol Gribi'nin Kısa Bir Öyküsü. 316, 74-80
- Yolun, M. Ve Kopar, M. (2015). İspanyol Gribinin Osmanlı İmparatorluğu Üzerindeki Etkisi . Belleten , 79 (286), 1099-1120 .
- Young, B. E., Ong, S., Kalimuddin, S., Low, J. G., Tan, S. Y., Loh, J., Ng, O. T., Marimuthu, K., Ang, L. W., Mak, T. M., Lau, S. K., Anderson, D. E., Chan, K. S., Tan, T. Y., Ng, T. Y., Cui, L., Said, Z., Kurupatham, L., Chen, M. I., Chan, M., ... Singapore 2019 Novel Coronavirus Outbreak Research Team (2020). Epidemiologic Features and Clinical Course of Patients Infected With SARS-CoV-2 in Singapore. *JAMA*, 323(15), 1488–1494.
- Wang, C., Horby, P. W., Hayden, F. G., & Gao, G. F. (2020). A novel coronavirus outbreak of global health concern. *Lancet (London, England)*, 395(10223), 470–473. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30185-9](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30185-9)
- Wen, X., Qinhan, C., Mengjie, L. (2020). The Lancet disclosed the date of onset of the first patient with new coronary pneumonia, 7 days earlier than the official announcement, The Beijing News, <https://web.archive.org/web/20200130090050/http://www.bjnews.com.cn/news/2020/01/27/680493.html> (02.01.2022).
- WHO (2019). Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV), World Health Organization, [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/middle-east-respiratory-syndrome-coronavirus-\(mers-cov\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/middle-east-respiratory-syndrome-coronavirus-(mers-cov)) (07.12.2021).
- Woo, P. C., Lau, S. K., Chu, C. M., Chan, K. H., Tsoi, H. W., Huang, Y., Wong, B. H., Poon, R. W., Cai, J. J., Luk, W. K., Poon, L. L., Wong, S. S., Guan, Y., Peiris, J. S., ve Yuen, K. Y. (2005). Characterization and complete genome sequence of a novel coronavirus, coronavirus HKU1, from patients with pneumonia. *Journal of virology*, 79(2), 884–895.

EKLER

Ek.1. Etik Kurul İzni

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kurulu
ONAY BELGESİ

Protokol No:	2021-SBB-0027
Araştırmanın Başlığı:	Covid-19 Pandemisi Süresinde Spor Bilimleri Alanında Eğitim Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejilerine ve Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Algı Düzeyleri
Proje Yürütücüsü:	Selime Ela TOĞANÇ
Başvuru Formunun Geliş Tarihi:	13.01.2021
Karar Tarihi:	16.02.2021
Toplantı No:	2

Başvuru dosyasında etik sorun oluşturabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmadığından 16.02.2020 tarihli ve 2 numaralı toplantıda 2020-SBB-0027 numaralı başvuruya araştırma için ETİK KURUL ONAY belgesinin verilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Ek.2. Dijital Okur Yazarlık Ölçeği

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Öğrenme sürecinde Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak hoşuma gider					
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi öğrenirim.					
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek daha ilgi çekicidir					
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek beni daha motive eder.					
Öğrenme etkinliklerim için arkadaşlarımdan sıklıkla İnternet aracılığıyla (Skype, Face ve Bloglar vb) yardım alırım.					
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek özyönetimli ve bağımsız olmamı sağlar.					
Karşılaştığım teknik problemleri nasıl çözeceğimi bilirim.					
Yeni teknolojilerin kullanımını kolaylıkla öğrenebilirim					
Önemli olduğunu düşündüğüm yeni teknolojilere ayak uydurabilirim.					
Birçok farklı teknoloji hakkında bilgim var.					
Öğrenmede ve yeni şeyler oluşturmada (Sunumlar, dijital hikâyeler, wikiler, bloglar vb) bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak için gerekli olan teknik becerilere sahibim.					
İnternette bilgi elde etmeye yönelik araştırma ve değerlendirme becerilerime güvenirim.					
Öğrenme sürecinde mobil teknolojilerin (Cep telefonları, PDAs, İpadler, akıllı telefonlar..vb) kullanım potansiyeli yüksektir.					
Öğretmenlerim ders anlatırken bilgi ve iletişim teknolojilerini daha çok kullanmalıdır.					
Bilgi ve iletişim teknolojileri proje çalışmalarında ve diğer öğrenme etkinliklerinde arkadaşlarım ile daha iyi işbirliği içinde çalışmamı sağlar.					
Bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerim iyidir.					
İnternet tabanlı aktivitelerle ilgili konuları (Örn; siber güvenlik, eser hırsızlığı, araştırma konuları vb) bilirim.					

Ek.3. Çalışma Ölçeği

Covid-19 Pandemisi Süresinde Spor Bilimleri Alanında Eğitim Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejilerine ve Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Algı Düzeyleri

Bu çalışma "Covid-19 Pandemisi Süresinde Spor Bilimleri Alanında Eğitim Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejilerine ve Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Algı Düzeyleri"ni belirlemek amacıyla yüksek lisans tez çalışması için yapılmıştır. Bu araştırma tamamen bilimsel bir amaca yönelik olarak hazırlanmıştır. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ayrıca verilen cevaplar gizli tutulacak olup bu çalışma dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Ölçekleri cevaplayarak çalışmaya sağladığınız değerli katkı ve ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

* Gerekli

1. Cinsiyetiniz *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kadın
☐ Erkek

2. Yaşınız *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ 18-24
☐ 25-30
☐ 31-35
☐ 36+

3. Eğitim *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Lisans
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora

4. Hangi bölümde öğrenim görmektesiniz? (Yüksek Lisans ve Doktora öğrenimi görenler için mezun oldukları lisans programı belirtilecektir.) *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
☐ Antrenörlük Eğitimi Bölümü
☐ Rekreasyon Bölümü
☐ Spor Yöneticiliği Bölümü

5. Lisanslı olarak spor yaptınız mı veya yapıyor musunuz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Evet
☐ Hayır

6. Lisanslı olarak spor yaptınız veya yapıyorsanız , kaç yıldır yapıyorsunuz veya yaptınız ?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ 1-3 yıl
☐ 4-6 yıl
☐ 7-9 yıl
☐ 10+ y

7. Kendinize ait bir bilgisayarınız var mı ? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Evet
☐ Hayır

8. Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz ? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ 1 yıldan az
☐ 1-5 yıl
☐ 5-10 yıl
☐ 10 yıldan fazla

9. İnternete ve teknolojik ekipmana erişiminiz sınırlı mı ? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Evet
☐ Hayır

10. Uzaktan eğitim için internet erişimi, ekipman ve altyapınız yeterli mi ? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Evet
☐ Hayır

11. Uzaktan eğitim platformlarına hangi araçlar üzerinden katılıyorsunuz ? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Telefon
☐ Tablet
☐ Bilgisayar

12. Uzaktan eğitim sırasında genellikle hangi programı kullanıyorsunuz? *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Zoom
- ☐ Microsoft Teams
- ☐ Google Meets
- ☐ Cisco Webex
- ☐ Adobe Connect
- ☐ Kuruma Özel Uygulama

13. Uzaktan eğitim sürecinden önce bu uygulamardan herhangi birini kullandınız mı? *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

14. Bu uygulamaları etkin buluyor musunuz? *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

15. Öğrenim gördüğünüzün programın uzaktan eğitim sistemine uygun olduğunu düşünüyor musunuz? *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

16. Öğrenme sürecinde Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak hoşuma gider. *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

17. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi öğrenirim. *

Yalnızca bir şıkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
- ☐ Katılmıyorum
- ☐ Kararsızım
- ☐ Katılıyorum
- ☐ Kesinlikle Katılıyorum

18. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek daha ilgi çekicidir. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

19. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek beni daha motive eder. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

20. Öğrenme etkinliklerim için arkadaşlarımdan sıklıkla İnternet aracılığıyla (Skype,Face ve Bloglar vb) yardım alırım. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

21. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmek öz-yönetimli ve bağımsız olmamı sağlar. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

22. Karşılaştığım teknik problemleri nasıl çözeceğimi bilirim. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

23. Yeni teknolojilerin kullanımını kolaylıkla öğrenebilirim. *

Yalnızca bir şıkki işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

24. Önemli olduğunu düşündüğüm yeni teknolojilere ayak uydurabilirim. *

Yalnızca bir şıkki işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

25. Birçok farklı teknoloji hakkında bilgim var. *

Yalnızca bir şıkki işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

26. Öğrenme ve yeni şeyler oluşturmada (Sunumlar, dijital hikâyeler, wikiler, bloglar gb) bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak için gerekli olan teknik becerilere sahibim. *

Yalnızca bir şıkki işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

27. İnternette bilgi elde etmeye yönelik araştırma ve değerlendirme becerilerime güvenirim. *

Yalnızca bir şıkki işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

28. Öğrenme sürecinde mobil teknolojilerin (Cep telefonları, PDAs, İpadler, akıllıtelefonlar.vb) kullanım potansiyeli yüksektir. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

29. Öğretmenlerim ders anlatırken bilgi ve iletişim teknolojilerini daha çok kullanmalıdır. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

30. Bilgi ve iletişim teknolojileri proje çalışmalarında ve diğer öğrenme etkinliklerinde arkadaşlarım ile daha iyi işbirliği içinde çalışmamı sağlar. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

31. Bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerim iyidir. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

32. İnternet tabanlı aktivitelerle ilgili konuları (Örn: siber güvenlik, eser hırsızlığı, araştırma konuları vb.) bilirim. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

Aşağıda yer alan sorular; Teknoloji Kabul Modeli kuramından hareketle uzaktan eğitim sürecine dair daha fazla bilgi sahibi olmak adına oluşturulan sorulardır.

33. Uzaktan eğitim sürecinin verimli olduğunu düşünüyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

34. Covid 19 sonrasında da uzaktan eğitime devam etmek istiyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

35. Sınavları ve ödevleri dijital ortamda yapmakta/sunmakta zorluk yaşıyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

36. Çevrimiçi ortamdaki öğrenme sistemlerini kullanmanın eğitim programındaki performansımı yükselttiğini düşünüyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

37. Uzaktan eğitim süreci teknolojiye olan ilgi ve motivasyonumu arttırdı. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

38. Uzaktan eğitimle beraber dijital teknolojileri daha etkin şekilde kullanmaya başladım. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

39. Uzaktan eğitimin arkadaşlarımla olan iletişimimi arttırdığını düşünüyorum. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

40. Uzaktan eğitim platformlarını eğitim dışı amaçlarla kullanırım. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

41. Uzaktan eğitim platformlarına alışmakta sıkıntı yaşadım. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Kesinlikle Katılmıyorum
☐ Katılmıyorum
☐ Kararsızım
☐ Katılıyorum
☐ Kesinlikle Katılıyorum

ÖZGEÇMİŞ